

SH

КРУШЕВАЧКА ГИМНАЗИЈА.

ИЗВЕШТАЈ

О РАДУ И УЧЕНИЧКОМ НАПРЕТКУ

У ШКОЛСКОЈ 1902/3 ГОДИНИ.

КРУШЕВАЦ.

ШТАМПАНО У ШТАМПАРИЈИ ЂОРЂА БУДИМОВИЋА.

1903.

113. B6

ПРЕГЛЕД.

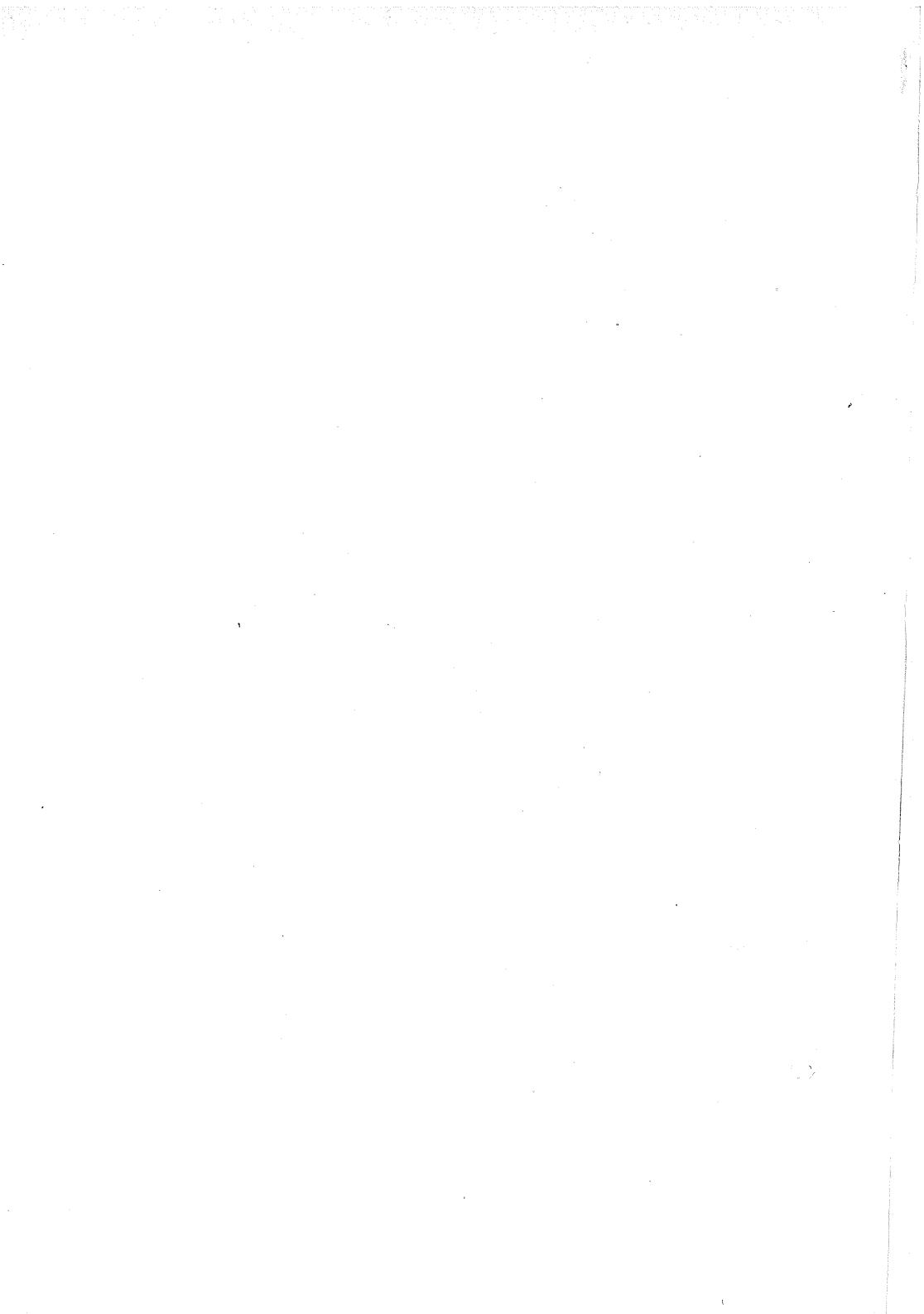
СТРАНА

ПРВИ ДЕО: ПРИЛОГ.

1. О приликама у Старој Србији и Маћедонији од Стевана Маринковића, професора 3

ДРУГИ ДЕО: ИЗВЕШТАЈ О ШКОЛИ.

I. Наставничко особље:	15
а) На свршетку године	15
б) Промене у току школске године	17
II. Наредбе министарства просвете	18
а) Наредбе и расписи	18
б) Препоручене књиге	23
III. Школски летопис:	
а) Важнији догађаји у школи	24
б) Одлуке Проф. Савета и директора	28
IV. Наставна срества:	
а) Научне збирке	31
б) Гимназиска књижница	33
в) Књижница школских уџбениника	34
V. Уџбеници, употребљени ове школске године	35
VI. Писмени задаци	37
VII. Екскурзије и излети:	40
VIII. Ученичке установе:	
а) Ђачка дружина Напредак	40
б) Ђачка књижница	41
IX. Класификација ученика:	42
X. Испити:	
а) Низи течајни испит (IV разред)	51
б) Приватни испити	52
XI. Одлковање ученика	52
XII. Статистика ученика	56
XIII. Извештај школског лекара	59
XIV. Наредбе ученицима за нову школску годину	61

ПРВИ ДЕО
ПРИЛОГ

О ПРИЛИКАМА У СТАРОЈ СРБИЈИ И МАЂЕДОНИЈИ.*)

У времену, кад у просвећеним државама Европе и Америке влада борба сталежа, борба која се води на живот и смрт, јер је у ствари борба за насушни хлеб, у мање цивилизованим државама Европе, у почетку двадесетог века врше се догађаји, какви су се дешавали само у средњем веку за време религиозног фанатизма, догађаји које прате убиства, насиља и отимачине.

Ужаси у Ст. Србији и Мађедонији, и ако нису по начину извођења нови, с дана на дан постају све више несношљиви тако да су најзад обратили на се пажњу и просвећене Европе, која не изгледа више да остаје равнодушна према ономе што се још данас на домак њених очију дешава на Балканском Полуострву.

Целокупним државним и приватним животом у турској царевини овладало је грозничаво стање. Како је у азиској Турској тако је и у њеном европском делу. Жалосно је стање свуда, да се не би могло рећи где је и у чему је горе. Али ипак што се може тврдити без поговора то је: да је ово жалосно стање још жалосније у оним њеним пределима, где се сусрећу два противна по вери елемента, где живе заједно, или у непосредној близини, хришћани са мухамеданцима. У такве провинције спадају и они предели у којима живе и наши саплеменици, таква је цела Ст. Србија и још већа Мађедонија.

Као у свој Турској, тако ни у Старој Србији и Мађедонији нема никакве сигурности, ни личне ни имовне. О напретку привреде, заната, индустрије и трговине не може бити ни речи, кад је сам живот у опасности, који се опет само толико жали колико вреди један пунчани метак. По корану и уредбама саме

*.) Говор у крушевачкој гимназији о Св. Сави, 14. јан. 1903 г.

ове државе, које се опет заснивају на корану, побеђени — хришћани немају иста права и исте дужности са победитељима — мухамеданцима. Па и бесправној побеђеној раји, Србима, доделено је да служи и издире, трпи и пузи, страда и плаћа, па чак и животом!

Аграрни односи између ага, спахија, мусломана и бесправне раје, чифчија, Срба, нису ни до данас уређени. Неуређено аграрно питање чини Србима њихово несносно стање још тежим. Има истину, Срба који су господари своје сопствене земље, који су се тако кроз сва мучна времена, од рођења па до смрти, умели и да отрже. Али је број таквих врло мали. Они су непрестано изложени свим могућим гонењима и од стране власти као и од Арнаута, који их тиме хоће да приморaju да оставе место рођења, колевку своју, да оставе огњиште своје, да оставе земљу која им је од предака и очева остала, па да беже у туђину. У колико је у неког Србина земља била боља у толико је чешће био изложен све већим непријатностима и невољама од стране Арбанаса, којима су у свима таким приликама ишли турске власти на руку, из простог разлога да би што пре земљу очистили од нечистих православних ћаура. Биће и других разлога: зна се да је ово зло ухватило корена од наших ратова са Турском. У нашим новоослобођеним крајевима до тих ратова живело је доста Арнаута, Мухаџера. Кад је Србија добила те крајеве, приступила је одмах решењу аграрног питања. Арнаути, Мухаџери, не хтеле остати у овако промењеним приликама под Србијом, иселе се из ње и настане се мало ниже њене границе. Ту постанију најокорелији противници свега што је српско. Од њих су патили највише, па и данас пате Срби у Старој Србији и Мађедонији.

Велика је већина Срба „чивчија“ на земљи „чифлук — сајибија“ (господара земље). Дужност је чифчија да обрађује земљу, као своју, да раде све земљорадничке послове, па разуме се, и да сакупе на време плодове. Кад од прикупљених плодова даду трешину аги, своме господару, а једну десетину држави, односно цару, шта им остане, могу тек онда сматрати као своје. Сличне су уредбе важиле по свима средњовековним државама, где је „право јачега“ било закон над свима осталима. При свем том, по законима и уредбама који су остали из средњег века, чифчија

треба и и мора остати сачуван од самовоље свога господара, аге. Што је пређе било реткост, и сматрало се за изузетак, да ага тера са земље свога чифчију, то се данас дешава све чешће и постаје готово правило. У ага се јавља, сваким даном све више прохтев да сматра свога чифчију као свога роба и да према томе може с њим располагати, како он то зна и уме. За то је ага данас неограничени господар у кући свога чифчије. Ага стапаје обично у варони. Кад у село дође, одседне у своју кулу, ако је има, иначе у најбољу кућу својих чивчија, и одмах заповеди овима: шта ће, како ће и чиме ће га служити, а да ће личност која ће то вршити бити најлепша жена или девојка из села, о томе не може бити сумње. Ио некад ага поведе госте из варони. Тада настају права чуда по селу. Свака им се заповест мора испунити, јер чифчија зна да му је Усуд још прирођено одредио: да ради, плаћа и трпељиво задовољава све агине прохтеве. Ако би се упротивио, чифчија зна да ће због непослушности и непозвраћења агиних заповести бити отеран са земље, коју су и његови старији радили, па којој је и сам угледао света, одрастао и пород изродио. За то трип сваку невољу, па ма то било и бешчашћење његове жене и кћери. Па и овако радећи, чифчија опет није сигуран да ће вечито остати на земљи свога аге. Последњих година, ишу ретки ечујајеви да аге без никаква повода, чисто из политичких обзира и из мржње према Србима, терају исте са своје земље и приморавају их на нечувени начин да се селе. Све што је Србину свето руши се и обесцветије, да би га дрнули у најнежније његове осећаје, у осећаје верске и националне. Руше му се светиње само за то да не би било трага споменицима, који би причали бедној раји, да јо некада било и Србину боље, да је и он имао својих срећних дана, и да је некада земља на којој он живи и ради знала само за господара Србица. У самој рашко-призренској митрополији порушене је преко четрдесет манастира и две стотине деведесет цркава. Све што је било боље, угледније, разрушено је: остало је оно што је бедно, жалосно. На како и иеби било, кад је свака оправка забрањена, а отимаџине са црквених имања дешавају се сваког дана? Отимања не бивају крипном, већ јавно, путем уцена, као што је ту скоро било са манастиром Св. Дечана.

Србиново се отишише раскопава, имовина му се разиоши, као Алајбегова слама, само за то да би га нагнали да што пре напусти земљу својих отаца, и да бежи у туђину. Непријатељима српским није довољно то што се Србин јавно пред судом, пред светом, не може назвати слободно Србином. Не! Њима и то смета ако се нечујно чује, ако се само зна да још живе и постоје Срби у овим земљама, које већ више од пет стотина година жуде и кукају за изгубљеном самосталношћу и слободом, и горко наричу за децом својом, коју непријатељска рука убија.

Из овога се да лако закључити, какве се тек неправдности и отимачине врише приликом наплате трећине од стране ага, а још више при купљењу царева десетка. Десетак се сад даје под закуп. У целој Старој Србији, северној и северо-западној Мађедонији узимају га обично арбанаске поглавице, а у осталој Мађедонији редовно турски прваци, којима је једино стало до тога да што више извуку користи за себе, а на штету раје стављене ван закона. До данас се је доста писало, па још би се и данас могле написати читаве књиге о томе: какве се незаконости дешавају при лицитацијама за издавање десетка и у начинима како се исти прибира. Да наведем за то већ толико пута навођене примере, који су већ постали класични, да су велики закупци десетка приштевски муфтија и Сулејман, паша, били до пре 15 — 20 година убоги сиромаси, а сад су богаташи, чија имања представљају вредност данас од неколико милиона динара. Закупник десетка хотимично оклева да дође да преbroји спонове пожњевеног жита, како би зрио из класа испало и тиме штету чифчији нанео. Закупнику је главно да добије у количини. За то, наневши већ штету бедном чифчији, он одмерава сад без икаква зазора, колико му се хоће, два, три па и више пута него што му припада. Виши чиновник, с којим је обично у дослуку, ставља му на расположењу изгладнеле заптије (жандарме), који месецима не примају плате, па се с тога добро наплаћују при оваквим приликама од хришћанских поданика. Заптија је неограничени господар по селима. Понито му, као цареком службенику, не подноси да проси, он захтева, а кад спази да неће да му се да, просто отима, у чему му помаже и пољак, који је такође своје врсте тиранин у селу, чије му је имање, тобож, дужност да чува.

Исто тако рђаво плаћени као и жандарми, и чиновници имају готово сви по што год потраживати од државе, па како им то и на памет не пада, то се наплаћују од јадних хришћана на начин на који само они умеју. Па ипак све то није ништа: најгори су разбојници у Мађедонији, а још у већој мери у Ст. Србији, Арбанаси.

Управна је система свуда једнако рђава где год се у Турској има правда да примењује над хришћанима, припадали они ма којој народности, те је према томе зло које отуд потиче опште. На нашу највећу жалост, у Старој Србији и у оним деловима Мађедоније, где је словенски живаљ у додиру с арбанаским, ово је зло појачано до неиздржљивости изузетним приликама, које су се поред рђаве управне системе у њима стекле. Арбанаси су у овим крајевима гори бич за хришћански елеменат и од нечовечних закупника десетка, изгладнелих заптија и бегција (пољака), и исесавесних а грамиживих чиновника. Баш с тога што су овакви, Арбанаси су слепо оруђе политике, којом се, по у напред спремљеном плану, иде на истребљење незаптићених хришћана. Они чине, а и даље могу чинити, што хоће без страха да ће их ко за то јурити, хватати, судити и осудити. Власт им је, у већини случајева, савезник и заштитник. Има у изобиљу случајова да су такви разбојници Арбанаси доживели у толико веће почести и одликовања, у колико су већи зулуми, којима су доказали своју мржњу над хришћанима. На овај начин развијају се у Арбанаса, и иначе дивљих и необузданых, прохтеви, које Срби плаћају имањем и својим главама, а бедне турске власти — својим угледом који је пао на нулу. Што је више падао углед царским властима, све се више уздизао углед арбанаским првацима, пред којима се данас, као пред апсолутним и неогра ниченим господарима, кланјају (нарочито у Старој Србији) сви представници турских власти, почевши од заптија па до самог валије, старешине над областима, која представља величину скоро као наша отаџбина. Учини ли који чиновник што год против воље арбанаске, томе би они просто наредили да се сели и без царске наредбе главом без обзира, ако није вољан њом истом да плаћа своју упорност. У Цариграду су увек одобравали такве,

нихове поступке, па су им постављали за чиновнике људе које су они сами тражили.

Оваквом унижавању угледа власти природне су последице: с једне стране тешња њезиних представника да стеку симпатије арбанаских првака, а с друге стране, пак, корупција која се огледа у беспримерној подмитљивости. У таквим ногодбама, арбанаској обести и самовољи нема границе ни краја, као што ни српским патњама нема заштите у законима, о чијој примени нико не води ни најмање бриге. Може се замислiti, како је Србима бедан живот, кад су остављени на милост арбанаских зулумђара, без заштите, коју, као цару верни поданици, имају права да траже од представника власти? Наврзе ли се ком Србину какав Арбанас, трип и плаћа док може, а и на памет му не пада тражити заштите од власти, јер је сваки уверен, да је не само неће добити, него да ће се изложити, у том случају, јоме већим опасностима.

Налазећи овакво повлађивање у Турака, а фаворизирани од једне велике силе, чија политика, по у напред спремљеном плану, иде на то да што пре истреби незаштићене хришћане, Арбанаси заузимају данас доста пространо земљиште између Црне Горе и Епира, у коме их је такође много; на запад иду до Јадранског Мора; источна им је, пак, граница врло покретна. У средњим вековима су били више притиснути к мору. У наше доба, све се више шире ка истоку тако да су поплавили готово сву Стару Србију, те се, преко скопајске Црне Горе, спуштају у прешевску и кумановску казу, па чак и у села која су Скопљу на додглед. Оз Љуме се, пак, шире ка Тетову, а од Дебра ка Кичеву и Поречу, па већ њихови талаћи запљују и велепска села, доношући на тој страни до Вардара. Па и сама Србија од Рашке до Бујановица већ је опасана јаким слојем од арбанаских села. То исто раде сада и са Бугарском, јер сад иду већ од Штипа и опасују мало по мало и бугарску грањицу, нарочито на тачкама бугарско турске границе, које не чувају Помаци. Зулуми од стране Арбанаса, потномогнути представницима власти, учинили су да је у размаку од 1880 — 1900 године пребегло у Србију више од 60000 душа, а то је знатан број, јер представља трећину од садашњег целокупног броја

српског живља у Старој Србији. Призренски и пећки санџак готово су опустили. Још се овде онде с муком дрижи по неко српско село, окружено је свих страна Арбанасима. У гиланској кази, број српских кућа сведен је већ испод половине, и све је мањи због свакодневне емиграције. Косово стоји мало боље, али је и његовим Србима живот с дана у дан све гори. Непријатељима Српства главно је било да им Косово и Метохија остану отворени и подалеко од Србије и Црне Горе, јер најподеснији пут за унутрашњост Балканског Полуострва од арбанаских обала Јадранског Мора, за којима такође они уздизшу, води долином Дрима на Призрен, па преко благих планинских превоја Црнојеве на Косово, где се укргита с путевима који од Босне, кроз качанички теснац, воде Скопљу, а отуда даље, вардарском долином, Солуну крајњој тачци аустријског *Drang nach Osten*. Успе ли Аустро-Угарска у свом плану, да преко Арбанаца овлада Косовом, њезин ће утицај бити пресудан и у решењу мађедонског питања. Турка је најезда на Косову затекла Србе са кнезом Лазарем. Они су на Косову били крвав борј који је одлучио о судбини Балканског Полуострва. На Косову се и данас бије љута битка, истина друге природе и другим оружјем, али за то не мање важна, по својим последицама, за даљу судбину овога полуострва. Срби су, као представници Словенства, опет главни борци против Турака и Арбанаса, који су слепо оруђе туђинских аспирација. Нестане ли Срба с Косова, словенска ће ствар изгубити, али победу неће славити ни Турци ни Арбанаси него она сила којој су служили оруђем у овој нечовечној борби. Пропадну ли Срби на Косову, узалуд ће се и Срби и Бугари трудити да одрже што су успели стечи у Мађедонији. И ако су чињени покушаји за споразум да се у Мађедонији ограниче утицајне свере за Србе и Бугаре, ови последњи нашли су доволно разлога да на овај не пристану, мислећи да су сувине близу своме циљу. Каква заблуда! Њихов спор са Србима о Мађедонији, кад нам свима над главама виси Дамоклов мач у облику опасности од пангерманизма, биће лишен сваког здравог смисла, јер Немци, учврстивши се у Цариграду, успели су створити у Малој Азији здраве погодбе за ширење своје културе. Ако успеју подврћи своме културно политичком утицају и Стару Србију, пангерманизам

ће славити највећу своју победу. Балкан ће му бити под ногама!!.....

Ако се узме да је нашој спољној политици, у колико се она односи на Стару Србију и Мађедонију, задатак старати се: прво, да се наши сугародници у тим странама сачувају од денационалисања, и друго, да им се побољша збиља тежак положај, може се рећи да је за сада постигнути успех мали, али не толико мали, као што изгледа, кад се има на уму, с киме имамо да се боримо и које препреке треба да савладамо, па да за себе што год добијемо, у ком случају други такође заинтересовани за ове земље, сматрају да су то за себе и своје изгубили. Наши су сугародници, потпомогнути нашом дипломатском интервенцијом, успели доћи до извесних тековина, од којих се нарочито својом важностшћу истичу ове: праде којима се допушта отварање српских народних школа у косовском вилајету (1893. год.) и у вилајетима битољском и солунском (1897.), избор и посвећење пок. митрополита Дионисија за рашко призренску митрополију (1896.), избор архимандрита Фирмилијана за администратора скопаљске епархије, коме је по компромису с Патријаршијом (1897.) обезбеђен био и избор за митрополита исте епархије, за тим избор и посвећење митрополита Нићифора за рашко призренску епархију на место упокојеног Дионисија (1901.) и најзад, посвећење изабраног митрополита Фирмилијана (1902.) у пркос страховитој и до тада нечуvenој и невиђеној опозицији од стране Бугара, Грка и Турака. Покретано је и питање о слободном издавању српског пулфуса (пасона) од стране турских власти, којим би се у исто доба признала наша народност и изједначила с осталим народностима у Старој Србији и Мађедонији, али се у томе по-гледу за сада није постигао још никакав успех.

Да завршим! На Балкану се прилике тако развијају, да изгледа да „болестан човек“ преживљује своје последње дане. Шта се сад дешава у Ст. Србији и Мађедонији не може нико сигурно знати. Извештаји који долазе Европи из Цариграда, Софије и Београда, у највећој мери противрече један другима. Конзулска извештаја такође нису тачна, јер, због меродавних прилика,

конзулима није могуће уверити се о догађајима на лицу места, ни у блиској околини њихових резиденција. Сама Порта, као и увек, кад је доведена у неизлазан положај, оставља се свога — турскога — јавашлука: објављује да су се у Ст. Србији и Мађедонији прилике погоршале, не верује извештајима својих местних власти, шаље ванредне комисије на лице места ради упознавања прилика. и т. д. Султан, са своје стране, издаје наредбе и праде, којима би желео обуставити анархију, која јестално злоД овим странама. Европска му дипломација иде на руку, да се не би због анархије у Европској Турској кварио општи—европски мир. У дискусији која се води: на митинзима по европским центри- ма или путем штампе, избила је на површину маса планова, већином супротних. Ипак, има их и таких, који би могли показати пут којим треба поћи, па да се принуди султанова влада да предузме искрене и енергичне мере за увођење реформама у живот.

Реформе би једине могле очувати и султану интегритет његова царства, до чега нам је, у осталом, мало стало, као што би могле помоћи и хришћанима, чије стање постаје у дан све теже и несносније. Србија би грдио грешила, Србија би се грозно сама себи светила, кад би пошла за онима који у данашњем времену проповедају и траже аутономију у Мађедонији. И ако нико не може порећи да је старо-србијанско питање чисто напе, и само напе, српско питање, ипак не треба да допустимо да се са увођењем аутономије у Мађедонији деси оно што се је, у сличним околностима, десило са Источном Румелијом. Бугари би аутономијом за Мађедонију не само одржали културно националне тековине него би их, за времена, још обезбедили новим (аутономним) политичким, јер су за сада у несравњено повољнијим погодбама за успех у том правцу од својих националних такмаца. Аутономија, каку је траже Бугари, опијени успесима које су постигли за последњих тридесет година, захваљујући широким правима датим њиховој Егзархији, као и племенском антагонизму између Словена и Грка, така би аутономија била само most за анекцију Мађедоније Бугарској.

За нас Србе од најбитнијег значаја било би да се заведу такве реформе, којима би се на првом месту признала српска народност и српска црква, чиме би се изједначили с осталим на-

родностима у Европској Турекој; за тим би одмах ваљало насиље разоружати Арнауте, те тиме обезбедити личност и имовину незаштићених хришћана. Џошто се ово учини, моћи ће се тек помоћи хришћанском елементу још уређеним аграрним односима, ујемљеном независношћу чиновника, међу којима мора бити велики број хришћана, за тим новим устројством полиције и судова, као и преобрањајем финансиског извора. и т. д. Кад се још, при том, буду престали гложити Срби и Бугари, кад престану парализати једни другима своје утицаје на свима тачкама и у свима радњама у Маједонији, кад се буду искрено сложили и кад се споразумеју о дефинитивном разграничењу (реком Вардаром) свра својих утицаја у Маједонији, само ће тада престати потреба да се Европа меша у маједонско питање и само ће тада остати Балкан балканским народима!

При свем том, мисао да се старо - србијанско и маједонско питање не могу решити мирним путем, ни по којем плану, почиње добијати све више присталица, тако да и највећи поборници мира увиђају колико се сваког дана смањују изгледи за мирно решење ових питања. С тога нека ми је допуштено употребити речи Нашег Узвишеног Господара, Н. В. Краља, који пре неки дан, приликом прославе двадесет-петогодишњице ослобођења Ниша и нових наших округа, хвалећи и славећи успомену наших старијих, исказа Своје мишљење о овој ствари:

Србија треба да буде свесна тога да се не зна шта носи дан а шта ноћи, и можда ми ипакмо далеко од судбоносних догађаја. Србија треба да буде свесна тога да могу свакога тренутка наступити судбоносни догађаји, где ће се решавати даља судбина наше народности и нашега народа, и да треба увек да будемо спремни и да цео свет зна, да ниједну стопу земље на Балкану неће моћи нико више добити, ако и Србија не добије **свога јакога дела.**

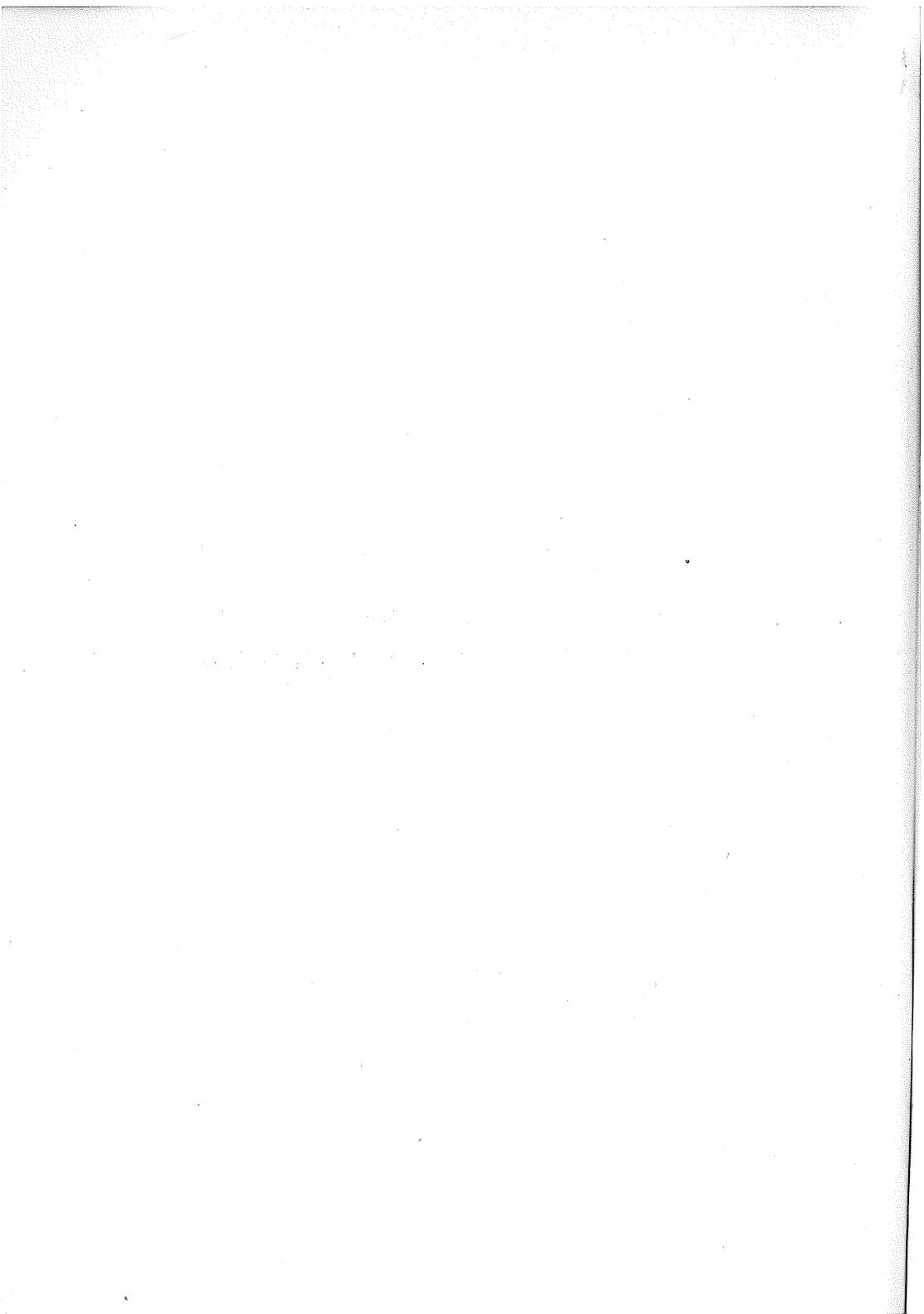
Само тако радећи, ми ћемо се одужити и сени нашега Св. Саве, чији је целокуват рад, како на просветном и црквеном пољу, тако и на политичком, па не само рад него и свак његов живот био посвећен добру српскога народа, и зато га данас прославља Српска Омладина широм целога Српства и где год је има, и само тада ћемо моћи још радосније усмилкнути:

„Усмилкнимо са дубављу Светитељу Сави.“

Стеван Маринковић,

ПРОФЕСОР.

ДРУГИ ДЕО
ИЗВЕШТАЈ О ШКОЛИ

I. НАСТАВНИЧКО ОСОБЉЕ.

а.) На крају школске године.

1. **Ђорђе Ђаџи-Нинић**, директор и професор; има $24\frac{1}{2}$ година службе; био је професор ове гимназије до 1. маја и предавао српски и немачки јез. у Іб и IIIa са 15 часова; старешина IIIa разреда. Ову наставничку дужност вршио је до краја школске године.

2. **Димитрије Ј. Тричковић**, професор Немачке гимназије; 16 година службе; до 11. маја ове год. био је директор и професор ове гимназије и предавао јестаственицу у V. раз. и математику у IIIa. Ову је наставничку дужност вршио до краја школске године.

3. **Никола Ракић**, професор; 13. година службе; предаје математику у Ia, IIa и V. и хемију IV. раз. са 17. часова; старешина V. разреда; рукује хемијским и мінералошким кабинетом.

4. **Живојин Ђурђевић**. професор; 12 година службе; предаје латински јез. у IIIb, IV, V и VI. раз. са 18 часова; старешина IIIb разреда.

5. **Милан Томић**, професор, $9\frac{1}{2}$ година службе; предаје јестаственицу у Ia, Іб, IIa, IIIb, и VI, математику у IIb и немачки језик у IIIb, са 18 часова, старешина Ia разреда; рукује јестаственичким кабинетом.

6. **Радослав Васовић**, професор, $9\frac{1}{2}$ год. службе; предаје географију у свима разредима са 18 часова; старешина IIa раз.; рукује географском збирком.

7. **Стеван Маринковић**, професор, 5 година службе; предаје француски језик у V и VI раз. и математику и физику у IIIб; старешина VI. раз., рукује збирком ћачких уџбеника.

8. **Драгољуб Радосављевић**, професор $4\frac{1}{2}$ године службе; предаје историју у Ia, IIb, IIIa, IV, V и VI. раз. и српски јез. IIb раз., са 18. часова; старешина IIb разреда; рукује историском збирком и школском књижницом.

9. **Коста Сретеновић**, професор, 4 године службе; предаје математику у Iб, IV и VI раз. и физику у IIIa раз. са 16 часова; старешина IV. раз.; рукује физичким кабинетом, деловођа професорског савета.

10. **Војислав Катић**, супленат за хришћанску науку; 1 година службе; предаје науку хришћанску у свима разредима са 18 часова; старешина Iб раз.

11. **Аврам Поповић**, супленат за српски језик; 9 год, службе; предаје српски језик у Ia, IIb и IV. немачки језик у Ia и историју у IIIb са 18 часова; књижичар ћачке књижнице.

12. **Радивоје Илић**, супленат за српски језик; $9\frac{1}{2}$ година службе; предаје српски језик у Ia, V и VI, и латински језик у IIIa; председник ћачке дружине „Напредак“

13. **Вићентије Петрика**, учитељ I. класе; 21 год. службе; предаје нотно и хорско певање и музiku за 18 часова.

14. **Милан Мужа**, привремени учитељ I. класе; $18\frac{1}{2}$ година службе; предаје немачки језик у Ia, IIb, IV, V и VI. раз са 18 часова.

15. **Милутин Марковић** учитељ III. класе; 8 година службе предаје краснопис у I и II. раз. оба одељења и слободно цртање у I, II, III, и IV са 20 часова; рукује прибором за цртање и математичком збирком.

16. **Dr. Негослав Велизарин**, школски лекар.

б.) Промене у току године.

1. Указом Његовог Величанства Краља од 24. августа постављен је за директора и професора **г. Димитрије Тричковић**, професор гимназије Господара Јована Обреновића.

2. Указом Његовог Величанства Краља од 24. августа ИБр: 11011 постављени су за професоре ове гимназије **г. Ђорђе Х. Нинић**, директор и професор Немањине гимназ., **г. Никола Ракић**, професор Немањине гимназије, **г. Милан М. Томић**, и **г. Живојин Ђурђевић**, професори гимназије Краља Милана I. **г. Милорад Павловић** и **г. Радослав Васовић**, професори гимназије Краља Александра I. — за супленте **г. Стеван Маринковић** и **г. Коста Сретеновић**, супленти гимназије Вука Стеф. Карадића и **г. Драгољуб Радосављевић**, супленат гимназије Кнеза Милоша Великог.

3. Претписом г. Министра Просвете и Црквених Послова од 25. августа ИБр: 10917 постављен је за учитеља цртања III. кл. **г. Милутин Марковић**, учитељ исте класе гимназије Краља Милана I.

4. Претписом г. Министра Просвете и Црквених Послова од 25. августа ИБр: 10827 постављен је за привременог учитеља језика I. класе са платом од 2500 динара **г. Милан Мужа**, пређашњи наставник ове гимназије.

5. Претписом г. Министра Просвете и Црквених Послова од 26. августа ИБр: 11084. постављен је за учитеља музике и певања са платом од 2500 динара. **г. Викентије Петрић**, учитељ музике и певања гимназије Краља Милана I.

6. Указом Његовог Величанства Краља од 6. септембра ИБр: 12088. постављен је за суплента за науку хришћанску **г. Божислав Катић**, писар III. класе нишког духовног суда.

7. Указом Његовог Величанства Краља од 18. септембра уважена је оставка **г. Милораду Павловићу**, професору.

8. Указом Његовог Величанства Краља од 18. септембра ИБр: 15256 постављени су за супленте ове гимназије **г. Аврам Поповић**, и **г. Радивоје Илић**, пређашњи наставници ове гимназије.

9. Претписом г. Министра Просвете и Црквених Послова од 22 октобра 1902 год. ИБр: 15619 постављен је за школског лекара **г. Др. Негојав Велизарић**, лекар среза расинског.

10. Указом Његовог Величанства Краља од 1 јануара 1903 год, ПБр. 4. постављени су за професоре ове гимназије **г.г. Стеван Маринковић, Драгољуб Радосављевић и Коста Сретеновић**, супленти исте школе.

11. Указом Његовог Величанства Краља од 1 маја 1903 год. **г. Ђорђе Хаџи Нинић**, професор постављен је за директора и професора Немањине гимназије.

12. Указом Његовог Величанства Краља од 11 маја 1903 г. **г. Димитрије Ј. Тричковић**, директор и професор постављен је за професора Немањине гимназије.

13. Указом Његовог Величанства Краља од 11 маја 1903 г. постављен је за директора и професора ове гимназије **г. Ђорђе Хаџи-Нинић**, директор и професор Немањине гимназије.

II. НАРЕДБЕ МИНИСТАРСТВА ПРОСВЕТЕ

а) Наредбе и расписи.

1. Расписом господина Министра од 4. јула 1902 ПБр. 6457 објашњен је чл. 24. зак. о срд. школама, о наплаћивању школарине и ослобођавању према уверенима дотичних пореских оделења.

2. Расписом Господина Министра од 12. авг. ПБр 9223, наређено је да се од родитеља, који имају више од двоје деце у гимназији, наплати половина одређене школарине.

3. Расписом Господина Министра од 13. авг. ПБр. 9594 достављена је одлука о примању ученика из грађанских школа:

а) да се свршени ученици I и II раз. грађ. школе примају у I. раз. сред. школа без полагања пријемног испита;

б) да се свршени ученици III раз. грађ. школа примају без испита у II раз. средњих школа;

в) за пријем у остале разреде сред. школа ученици грађ. школа дужни су полагати испите из свих предмета оног или оних разреда сред. школе, који предходе разреду у који жели ступити.

г) Ови се испити полажу у другој половини месеца августа.

д) Они ученици грађ. школа, који непосредно, одмах после школске године улазе у гимназију, неће се сматрати као приватни ученици, те се према томе ни за њихове испите неће наплаћивати никаква такса;

е) Они пак ученици грађан. школа, који се за пријем у средње школе јављају тек после краћег или дужег напуштања грађ. школе сматраће се као приватни ученици, те ће плаћати и таксе за приватне испите по чл. 52. зак. о сред. школама.

4. Расписом Господина Министра просвете од 17. августа ПБр. 9865 упућен је распис Господина Министра финансија односно рачунополагача, да исплаћене суме по примедбама Главне Контроле, шаљу окр. благајници.

5. Расписом Господина Министра од 4. септембра ПБр. 1908 саопштено је, да се за слике Њихових Величанстава Краља и Краљице, које је израдио г. Буковац, а продаје их г. И. Николић у Загребу, пошаље требовање Министарству колико је за гимназију потребно.

6. Расписом Господина Министра од 15. септембра ПБр. 12825 забрањено је наставницима, да се могу примати и других дужности (хонорарства у другој школи, поучавања ученика, отварање приватних школа и т. д.). Ко би то хтео, дужан је тражити одобрење од Г. Министра Просвете.

7. Расписом Господина Министра од 1. октобра ПБр: 14039 објашњава се како да се поступи са ученицима, који су изгнани по чл. 31. тач. а) и б) зак. о сред. школама, и то:

а) да се ученици на које би се применила казна из тач. а) и б) чл. 31. зак о сред. школама, сматрају као редовни ученици и онда, када не продуже учење у којој другој средњој школи, већ буду учили код својих кућа;

б) да се према томе и такви ученици могу користити правом, што га редовним ученицима даје чл. 41. зак., али

в) да су сви ученици, као и они о којима је реч у последњем ставу чл. 39. дужни подврћи се испиту у месецу јуну исте школске године; не могу се пак користити олакшицама из чл. 41. ако би се испит полагао месеца августа у почетку нове школске године.

8. Актом Господина Министра од 3. октобра ПБр: 14194 наређено је да се поднесе предлог буџета школарине за 1902—3 школску год. на основу расписа од 18. јануара 1899. г. ИБр. 540.

9. Расписом од 7. октобра да је Његово Величанство Краљ својим превисоким Указом благоволео поставити за Министра Просвете и Црквених Послова **Г. Миленка Марковића**, управника Државне Штампарије.

10. Актом Господина Министра од 15. октобра ПБр: 13513 проширен је распис од 30. октобра 1901. год. ПБр: да државно благодијање могу добити и они ученици српске народности рођдом ван Краљевине Србије, чији родитељи не живе у Србији ако испуњују све остале услове за добијање благодејања.

11. Расписом Господина Министра од 17. октобра ИБр: 15537 одређена је награда школском лекару према броју ученика.

12. Актом Господина Министра Просвете од 2. новембра ПБр: 16290 послат је распис Г. Министра Финансија Пр.Бр. 27134, којим се наређује да се 1% обртног пореза наплаћен од лифтераната шаље окружно благајници, а не пореском оделенју.

13. Актом Господина Министра од 5. новембра ИБр. 16202 послат је извод издатака из школске касе за 1902—3 школску годину одобрених овој гимназији и то:

а) на ученичко благодејање	780	дин.
б) школском лекару	450	"
в) пословоћи проф. савета	240	"
г) на научна срества	1250	"
д) на огрев	750	"
е) на школски и канцелар. намештај и трошкове канцел.	2000	"

Свега: 5470 дин.

14. Актом од 7. новембра ПБр. 16637 јављено је, да је Његово Величинство Краљ својим превисоким Указом од 6. новембра поставио за Министра Просвете и Црквених Послова Господина **Луку Лазаревића**, директора гимназије Краља Александра I.

15. Актом Господина Министра одобрено је, да се комисијски поново инвентаре, све ствари и предмети, који се могу још

употребити, а неупотребљиве, да се расходују и поступи по пропису од 8. априла 1899. год.

16. Решењем Господина Министра од 22. новембра ПБр: 16815 одређене су школске области. Крушевачкој гимназији чини школску област округ крушевачки.

17. Расписом Господина Министра од 29. новембра ПБр: 19136 наређено је, да сада канцеларија снабдева канц. материјалом преко Министарства Просвете шаљући му требовање, а да сама гимназија вишне ништа не набавља (преко приватних).

18. Актом Господана Министра од 25. јануара ПБр: 14826 наређено је, да се пошаље извештај, који се уџбеници у овој школској години употребљавају у овој гимназији.

19. Расписом Господина Министра од 23. јануара ПБр: 528 извештена је гимназија о отварању општинских пошта од 25. јануара ове год. и наређено је, да од сада гимназија непосредно са општинама води приписку и писмене пошиљке, а не преко среских канцеларија.

20. Расписом Господ. Министра од 23. јануара ПБр: 17819 јављено је, да је усвојен предлог Управника музеја српске земље и одобрава се, да се ретке ствари и предмети у гимназији, а које одговарају потребама музеја, могу расходовати и послати музеју, ради чега само треба потражити одобрење од Министарства и оно ће одобрити.

21. Расписом Господ. Министра од 7. фебруара ПБр: 1568 наређено је, да се набаве две књиге, једна за расписе и једна за летописе, ако их већ нема и да се сви расписи заводе у ту књигу, како би се наставници могли с њима упознавати.

22. Расписом Господ. Министра од 11. фебруара ПБр: 1729 наређено је, да до даље наредбе гимназија сама врши набавку канцеларијског материјала, а не преко Министарства.

22. Расписом Господ. Министра од 15. фебруара ПБр: 1893 препоручено је, да се наставници природних наука сами лате прибирања и скупљања предмета за поједине збирке и да ради попуњења и проширења ових збирака ступе у везу са осталим школама и наставницима, те да се путем размене збирке појачају и систематски уреде. Треба поставити као правило, да се

само оно, што је немогуће код нас начинити нити икојим путем набавити.

24. Расписом Господ. Министра од 12. фебруара ПБр: 1866 препоручено је, да се за књижњицу набављају књиге и часописи, који третирају школска питање и доприносе бољем усавршавању наставничке спреме, а не и белетристични и илустровани часописи, који немају никакве везе са школом.

25. Расписом Господ. Министра од 17. марта ПБр: 3172 скреће се пажња, да се од сада наплаћује половина школарине и од оних родитеља, који би имали више од троје деце у средњим школама рачунајући у ове и Вишег Женске Школе.

26. Расписом Господ. Министра од 21. марта ПБр: 3348 препоручено је да се све набавке које се поручују са стране, превозе бродовима српског бродарског друштва.

27. Расписом Господ. Министра од 26. марта ПБр: 3260 јављено је, да је усвојено мишљење Главног Просветног Савета, да ученици, који су понова пали на испиту зрелости, могу га полагати, али као приватни ученици (да плате таксус и држави и наставницима) и по одобрењу г. Министра Просвете. Према овоме мења се тач. ђ. чл. 23. ових правила.

28. Расписом Господ. Министра од 2. априла ПБр: 3813 јављено је, да је усвојено мишљење Главног Просветног Савета и да се одобрава, да се из школарине набављају књиге и друге награде за поклоњање ученицима на крају године (чл. 3. правила о намени, руковању и трошењу новца, добива додатак).

29. Актом Господина Министра од 14. априла ПБр: 3975 одобрено је да се из уштеде на отреву у суми 227·30 дин. може утрошити у овој школској години на набавку књига и других награда за поклоњање ученицима о годишњим испитима.

30. Актом Господина Министра од 15. априла ПБр: 4210 послат је закон о „Државном Буџету“ и распис Г. Министра Финансија Бр: 1056., којим се скреће пажња на поједине чланове у томе закону.

31. Актом од 22. априла ПБр: 4514 јављено је, да је Његово Величанство Краљ Александар I. својим превисоким Указом благоволео поставити за Министра Просвете и Црквених Послова Господина **Живана Живановића**, државног саветника.

б) Одобрено и препоручено књиге.

1. Расписом Господина Министра од 2. септембра 1902. г. ПБр: 11496 препоручена је књига „Мисли“ од госп. Боже Кнежевића, професора за школску књижницу.

2. Расписом Господина Министра од 2. септ. ПБр: 11399 препоручена је књига: „Историја Француске револуције“ од Л. Тјера у преводу г. Мих. Магдаленића, да се може набавити за школску књижницу.

3. Расписом Господина Министра од 9. септембра ПБр: 7508 одобрен је „Земљопис“ од г. К. Ф. Ковачевића, да се може употребити за школски уџбеник.

4. Расписом Господина Министра од 16. септембра ПБр: 22669 одобрен је: „Земљопис“ од г. г. С. Антоновића и Н. Лазића, проф. да се може употребити за школски уџбеник.

5. Расписом Господ. Министра од 24. септембра ПБр: 13539 јављено је да су готове „Зидне мапе за српско округло (ронд) писање са малим и великим писменима“ и препоручено је да се набаве из Ђржавне Штампарије.

6. Раеписом Господина Министра од 3. октобра ПБр: 14285 јављено је да је израђена „Карта краљевине Србије“ у размери 1:400.000 и препоручена да се набави.

7. Раеписом Господина Министра од 16. октобра одобрено је да се књига: „Објашњења и речник за читање *Histoire de Sindbad le Marin*“ од г. Т. Старчевића, може употребити као привремени уџбеник.

8. Раеписом Господина Министра од 16. октобра ПБр: 15085 одобрен је: „Српски географски атлас“ од г. Ј. Ковачевића, проф. да се може употребити привремено.

9. Раеписом Господина Министра од 5. новембра ПБр: 16482 одобрена је „Историја српског народа“ од г. М. Вукчићевића, професора, да се може употребити као привремени уџбеник.

10. Раеписом Господина Министра од 11. априла ПБр: 3258 препоручена је књига: „Ко је крив“ од г. Срете Пашића, са школску књижницу.

11. Расписом Господина Министра од 11. априла ПБр: 4055 препоручена је: „Лазарица или бој на Косову“ од г. Ср. Ј. Стојковића, директора Вукове гимназије, да се може употребити за поклањање ученицима крајем године и набавити за школску књижницу,

12. Расписом Господина Министра од 9. маја препоручено јо да се књиге: „Чика Јова Српској Омладини“ и „Чика Јова Српској деци“ издање српске књижевне задруге могу употребити за поклањање ученицима.

13. Расписом Господина Министра од 17. маја 1903. одобрено је да се може употребити за поклањање ученицима крајем школске године и набавити за школску књижницу књига: „Песме Петра Прерадовића“, издање г. М. Валожића.

III. ШКОЛСКИ ЛЕТОПИС

а) Важнији догађаји у школи.

1. Указом Његовог Величанства Краља Александра I. од 31. Јула 1902. год. на основи чл. 4. закона о средњим школама отворена је у Крушевцу **државна непотпуна средња школа са шест разреда гимназије.**

* * *

Пре отварања ове државне гимназије, Крушевац је имао средњу школу још од 1865. год. Те године законом од 9. јуна (највише решење) отворена је у Крушевцу гимназиска реалка са два разреда. Упис у I. разред извршио је професор Матија Сав. Каракариковић почетком школске године. Уписано је 55 ученика. Сем веронауке, коју је предавао свештеник Стеван Петровић, све остale предмете предавао је Г. Каракариковић.

Године 1866. отворен је и други разред гимназиске реалке.

Гимназиска реалка трајала је до 1873. год. када је Крушевачка општина примила на се издржање III. раз., а 1874. год. отворен је и IV. разред о државном трошку. Од тада је гимназиска реалка добила назив ниже гимназије.

Директор ниже гимназије и заступник директора гимназијске реалке био је професор Димитрије Протић, (од 29. јануара 1869. год. до септембра 1887. год.).

Године 1888. год. крушевачка општина прима на себе трошкове око издржавања V. раз. гим. и у Крушевцу се поступно отворе VI., VII., и VIII., раз. гимназије те постане **потпуна гимназија са VIII. разреда**. Први испит зрелости држан је 1892. год. са једанаест ученика. Број ученика у потпуној гимназији био је 380—412, а за седам година држаног испита зрелости полагало је 110 ученика.

Новим законом о гимназијама 1898. год. укинута је поред других и крушевичка гимназија са 8 разреда а преко 400 учен.

Општина крушевачка, да би очувала гимназију, прими на себе издржавање приватне шесторазредне гимназије (потпуна гимназија није могла бити по закону) и почетком школ. 1898—9 одобри се приватна гимназија; школ. 1899—90 год. сведе на четворо разредну (без V и VI раз.) а за овом (1900—901) поново се отворе V и VI раз. гимназије. Низи течајни испит за прве три школске године полагали су ученици IV разреда у Крагујевцу, а последње (1901—902.) у Крушевцу по одобрењу Г. Министра Просвете и Црквених Послова.

Окружна скупштина Крушевачког округа помагала је новчано, да се одржи приватна гимназија.

Приватном гимназијом за све 4 год. управљао је директор и професор у пензији г. Кузман Пашић. Толико, укратко, о крушевачкој гимназији пре 31. јула 1902. год.

* * *

2. Г. директор и г. г. наставници приватне гимназије 12. 13. и 14. августа извршили су упис ученика и држали пријемне и разредне испите. **Уписано је 287 ученика.**

3. августа 18. ишли су са ученицима у цркви на призивање Св. Духа.

4. 17. 19. 21. и 24. држали су накнадни течајни испит.

5. августа 20. гимназиска зграда одређена је за стан Њих. Величанства Краља у Краљице, с тога су предавања одложена до 9. септембра.

6. Писмом од 17. августа ПБр: 9875 Г. Министар Просвете не одобрава уписивање женске деце у I раз. гим. (по молбама њихових родитеља).

7. Телеграмом од 22. августа ПБр: 10472 Г. Министар Просвете наређује да се I и II раз. поделе у два оделења.

8. Септембра 9. г. директор приватне гимназије одлаже предавања до 12. септ. (школа није била распремљена).

9. Септембра 10. г. директор државне гимназије извештава Г. Министра Просвете и Црквених Послова да је дошао на дужност.

10. Истога дана г. г. наставници су примили кабинете и збирке од г. г. наставника приватне гимназије.

11. Септембра 11. држана су разредна већа за одређивање уџбеника за ову школску годину.

12. Предавања су почета 12. септембра

13. Септембра 12. и 13. извршен је лекарски преглед (добротом г. Др. Паје Боте општинског лекара).

14. Септембра 20. извршена је коначна предаја дужности г. директора приватне гимназије, новом г. директору државне гимназије.

15. Писмом од 20 октобра Г. Министар Просвете одобрава поделу III. раз. у два оделења.

16. Новембра 20. причестили су се г. г. наставници са ученицима.

17. Новембра 30. држана су разредна већа свих разреда и утврђене оцене за I. тромесечије школ. 1902/3 год.

18. Св. Сава — 14 јануара — прослављен је у гимназији: водоосвећењем, сечењем колача, химном, говором г. Стевана Маринковића проф. „О приликама у Македонији и Ст. Србији“, песмама ученичког хора, декламацијом и послужењем гостију и ученика. Просторије школске зграде биле су украсене са сликама, училима, збиркама и др. украсима.

Увече су наставници приредили забаву с игранком у корист сиромашних ученика. На забави је певао ученички хор под упавом г. Вићентија Петрика, учитеља.

19. Фебруара 6. умро је у Ђунису Спасоје Митровић уч.

V. р. г. Сироче, без оца подлегао је бољетици, која му спречи да пређе у VI. раз. и у гроб га однесе. Његови другови ученици V и VI раз. са г. Миланом Томићем, професором ишли су у Ђуник и присуствовали погребу.

20. Фебруара 21. причестили су се г. г. наставници са ученицима.

21. Марта 1. била су разредна већа свих разреда и утврђене оцене за II. тромесецје.

22. Априла 10. и 11. одржано је у гимназиској згради окружно веће учитеља Крушевачког округа. На већу су држали предавања г.г. Никола М. Ракић професор „О историји земљиног развића“ и Радосав Васовић проф., „О савременом методу географске наставе.“ За време држаног већа приређена је била изложба свих учила, научних срестава и збирка којима је располагала Крушевачка гимназија, што су учитељи веома пажљиво разгледали. У једној учоници г.г. наставници за време одмора и пре почетка рада држали кратка предавања и објашњења по својим струкама и о сложеним предметима.

Тако: г. Милан Томић проф. биологије, пошто је објаснио изложене предмете из природних наука, показао је на микроскопу крвоток у пловној кожици жабе (*Rana esculenta*) живот инфузорија изводе и друге важније микроскопске предмете. Г. Драгољуб Радосављевић, проф. историје тумачио је изложене историске слике. Г. Коста Сретеновић, проф. физике упознао их је с физичким апаратима и њиховом употребом.

Учители ће се дуго сећати свог окружног већа у Крушевачкој гимназији. У знак благодарности и за сећање дали су наставницима видно место у групи заједничког сликања и приређеном банкету на свршетку рада.

23. Маја 9. умро је Борисав Спасић, уч. V. р. г. и 10. маја присуствовали су му погребу сва г.г. наставници и ученици свију разреда.

24. Маја 21. 22. 23. и 24. извршио је школски лекар г. Др. Н. Велизарић преглед свију ученика.

25. Маја 24. престала су предавања у IV. раз. г.

26. Господин Министар одобрио је да се јуна 5. заврше предавања у гимназији за ову школску годину.

27. Маја 31. и јуна 2. 5. и 7. држан је разредни испит.

28. Јуна 6. држана су разредна већа, завршене све годишње оцене успеха, владања и вредноће.

29. Министарство Просвете известило је гимназију актом од 29. маја ПБр.: 5977. да је постављен за Министра Просвете и Црквених Послова Г. Љубомир Стојановић, професор Велике Школе у пензији.

30. Господин Министар Просвете и Црквених Послова актом својим од 2. јуна ПБр.: 6024. известио је ову школу, **да је на упражњен престо Краљевине Србије, Народно Преставништво изабрало на своме састанку 2. ов. м. за Краља Србије, ПЕТРА А. КАРАЂОРЂЕВИЋА.**

б.) Важније одлуке професорског савета и директора.

1. 8. септембр одлучио је г. директор гимназије: а) да комисиски прегледају физички, хемиски, јестаственички, минералошки кабинет г. г. Никола Ракић, Милан Томић и Коста Сретеновић, професори и да физички кабилет прими г. Коста Сретеровић, хемиски и минеролошки г. Н. Ракић, а јестаственички г. Мил. Томић.

б) да г. г. Живојин Ђурђевић, Радосав Васовић и Драгољуб Радосављевић, професори прегледају комисиски збирке географску историску и да географску прими г. Васовић, проф. а историску г. Радосављевић, проф.

в) да г.г. Драгољуб Радосављевић и С. Маринковић, проф. прегледају гимназиску књижницу и да њом рукује г. Радосављевић, професор.

г) да г. г. Живојин Ђурђевић, С. Маринковић и Д. Радосављевић професори прегледају збирку ћачких уџбеника, и да њом управља г. Маринковић, проф.

2. Професорски Савет у седници својој од 12. сеп. извршио је поделу предмета на наставнике и изабрао је за деловођу, за ову школску годину г. Косту Сретеновића, професора, за књижничара г. Д. Радосављевића, проф. и за руковаоца збирке ћачких уџбеника г. С. Маринковића, проф.

3. 12. септембра г. директор је одредио разредне старешине.

4. 15. септ. директор одређује г. г. Николи Ракићу и Стев. Маринковића, проф. и г. М. Марковића, учитеља, да прегледају збирку за математику и пртање и да њоме рукује г. М. Марковић, учитељ.

5. Професорски Савет у седници својој од 17. септ. утврдио је распоред часова.

6. Професорски Савет на својој седници од 28. септ. одлучио је, која ће се учила и наставна срества и који ће се уџбеницици за сиротне ученике набавити.

7. Професорски Савет од 21. октобра услед поделе III. раз. извршио је на ново поделу предмета, и утврдио распоред часова.

8. Професорски Савет од 2. нов. прегледао је нова правила, ћачке дружине „Напредак“ и изабрао им за председника г. Рад. Илић, супл. и за књижничара г. А. Поповића, суплента.

9. Професорски Савет 9. нов. одлучио је, да од пријавних сиромашних ученика имају услове и могу добити за I. тромес. државно благодијање ученици: Аранђел Ђалић и Данило Вуловић уч. I. раз., Стојан Милосављевић и Урош Дојчиновић уч. II. раз., Војислав Павловић, Љубомир Атанацковић и Радоје Николић уч. III. раз., Драгиша Здравковић и Милан Ђорђевић уч. V. раз., Александар Весић и Дарinka Милосављевића уч. VI раз. Величина благодијања да буде: у I. раз. — 4.50. дин. у II. раз. — 5 дин. у III.—6 дин. у V—10 дин. у VI.—11 дан.

10. Професорски Савет 1. новембра саслушао је извештај разредних старешина о својим разредима.

11. Професорски Савет 3. децембра на основу члана 42 зак. о спр. шк. отпустио је из школе Божидара Радовановића, уч. II. раз. као неспремна, неуредна и немарљива.

12. Професорски Савет 31. децембра одлучио је, које ће се књиге и часописи набавити за гимназиску књижницу.

13. Професорски Савет 3. јануара одлучио је, да од при-

јављених сиромашних ученика, да могу добити државно благодијање за II. тромесечје ови ученици: Илија Јовановић уч. I. раз., Стојан Милосављевић и Урош Дојчиновић уч. II раз., Војислав Павловић, Драгиша Миловановић и Радоје Николић, уч. III раз., Милан Ђорђевић уч. V. раз., Александар Весић и Даринка Милосављевића, уч. VI. раз. Величина благодијања да буде у I. раз—5, у II.—6, у III.—7, у V.—11 и у VI.—12 дин.

14. Професорски Савет 10. јануара решио је, да се на Св. Саву приреди забава са играшком у корист сиромашних ученика.

15. Професорски Савет 18. јануара решио је, да се Петар Тодоровић уч. III. раз. искључи из овог завода за 3 школске године.

16. Професорски Савет 22. јануара казнио је Радована Петровића искључењем за 2 школске године и Стојадина Стевовића уч. VI. раз. за једну школску годину из овог завода.

17. Професорски Савет 24. јануара казнио је Драгољава Красића уч. VI. раз. искључењем за 2 год. из овог завода.

18. Професорски Савет 28. јануара саслушао је извештаје разредних старешина.

19. Професорски Савет 4. марта решио, да се Драгутин Јовановић, уч. III. раз. искључи по чл. 42. као неспреман, немарљив и неуредан.

20. Професорски Савет 1. априла прегледао је оцене и молбе сиромашних ученика који су се пријавили за државно благодијање у III. тромесечју, па је одлучио: 1. да добију благодијење ови ученици: Илија Јовановић, Аранђел Ђолић, Владимира Петровић, Данило Вуловић, Милан Тасић и Миодраг Јовановић уч. I. раз Урош Дојчиновић и Стојан Милосављевић уч. II. раз., Милан Ђорђевић, уч. V. раз. и Александар Весић уч. VI. раз., 2. да величина благодејања буде у I—5,50 у II—7,50, у V—12,50 дин. и у VI—14,50 динара.

21. Професорски савет 25. априла одредио је, које ће се књиге набавити, за награђивање ученика крајем школске године.

22. Професорски Савет 25. априла искључио је из овог

завода за три школске године Настаса Настасијевића, уч. VI. раз. гимназије.

23. Маја 17. одлучио је г. директор, да се држи течајни испит 31. маја 2, 5 и 7. јуна а предавања да се закључе у свима разредима 5. јуна. Ову је одлуку одобрио Г. Министар Просвете актом од 20 маја. ПБр. 5594.

24. Професорски Савет у својој седници од 9. јуна, саслушао је извештаје разредних старешина, и одлучио, који ће се ученици и којим књигама наградити.

VI. НАСТАВНА СРЕДСТВА

a) Научне збирке.

1. Физичка збирка. Рукује г. Коста Сретеновић, проф.

У њој су апарати за наставу физике. За механички и молекулачки део физике има 36, за звук 6, за топлоту 4, за светлост 16, за магнетизам 5, и за електричност 27 апарата. Поред ових има доста искварених и неупотребљивих апраката. Збирка ова није ничим обновљана од 1894. год.

Ове године сређени су сви апарати у нарочитој соби, која је удешена за физичке експерименте. Потребно би било, да се све ствари поново инвентаре и ове мање искварене оправе а сасвим неупотребљиве расходују. За наставу физике у III. раз. довољно је.

2. Хемиска збирка. Рукује г. Накола Ракић, проф.

У њој су апарати и препарати за наставу хемије. Има у 72 броја заведено 74 апраката и 39 препарата.

Ове је године приновљена пнеуматична када. Исплаћена из школарине. Недовољно је за извођење наставе.

3. Минералошко-геолошка збирка. Рукује г. Никола Ракић, професор.

Намењена настави минерологије. Примерака минерала и стена има 295, а заведени су у 6 бројева у инвентару.

Приновљена је ове године једна рударска бусола. Исплаћене из школарине. Довољно је за наставу.

4. Биолошки кабинет. Рукује г. Милан Томић, проф.

У Почетку школске године било: 4 шпиритусни⁶⁰ и 10 испуњених препарата, 5 модела од **Papiermachè-a**, 12 комада „**Zbirka slikanih prirodnina**“, велики Хајеков ручни атлас, 16 комада „Страно културно биље“, 7 свезака хербариума, збирка страних окрека, 4 комада „**Anatomische Wandtafeln**“.

Из школарине за ову шк. 1902/3 год, набављено: Скелети од **Felis domestica**, **Gallus domesticus**, **Lacerta viridis**, **Rana esculenta** и **Cyprinus carpio**, лубања од **Picus viridis**, 12 комада шпиритусни⁶⁰ препарата „**Phtctocel**- систем“ и 4 шпиритусни⁶⁰ и 2 сува препарата од Пихлера, 12 врста лептирова за мимикрију у сандучету са стакл. поклопцем, 6 зоолошка и 43 ботаничко-минералских препарата, два зоотомска препарата од шарана и пужа, **Alca torda** и **Caprimulgus europeus** (испуњени), **Leutemann**, **Zootomische Wandtafeln** 12 комада и **Leutemann**, **Zoologicher Atlas** 24 комада.

Поред овога за наставу су употребљавани увек и свежи примерци, који су налажени у околној природи.

Требало би за кабинет набавити још неколико неопходно потребнијих ствари.

5. Географски кабинет. Рукује г. Рад. Васовић, проф.

Од затечених ствари од приватне гимназије, могла су се употребити само два глоба из фирме **E. Echoite & compr.**, један је гладак, а други рељефан, оба од 0.32 м. у пречнику. За то су се морале за ову годину набавити само најужније потребе за наставу овога предмета.

Приновљено је: **Bamberg-a**, **планиглоби** источне и западнє хемисфере земљине; **Европа**, у размери 1:300.000; **Африка** разм 1: 6.300.000; **Северна** и **Јужна Америка**, раз. 1 : 5.300.000; **Азија**, разм. 1 : 6.7000.000; **Австралија**, разм. 1 : 8.300.000.

Од проф. Јосифа Ковачевића: **Карта Србије**, разм. 1 : 400.000.

Од **Schmidt-a B.**, **Völkertypen**, 6 комада (американци, аустралијанци, црнци, индијанци, монголци и ескимси), величина од 67 / 68 см.

Од **Schmidt-a R.**, **Wandtafeln zur Mathem. Geographie**, три комада од 67 X 88.

Од Lehmann-a Ad. geograph. charakterbilder, 18 комада, величине од 67 x 88 см.

Од Waigoldt-a коментар географским сликама.

Све је ово плаћено из школарине.

6. Историјска збирка. Рукује г. Драгољуб Радосављевић, професор. За наставу историје има пет историских карата од X. Киперта: Wandkarte des römischen Reichs, Fabula parietalis Italiae antiquae, Fabula paritalis Graeciae antiquae, Umgebunden von Rom, Wandkarte der alten Welt für die Ziet des persisch. und maced. Reichs.

Ове године набављено је 19. комада историјских слика: Персеполј, сфинксе и пирамиде, атински Акропољ, храм на Елефантини, Пантеон, римски форум, св. Софија у Цариграду, мозајка у Кордови, св. Марко у Млекцима, племићки замак (13 век), турнир (13 век), опсада (14 в.), из времена Јуја XIV и друге. Све је ово исплаћено из школарине.

7. Математичка збирка. Рукује г. Милутин Марковић, учитељ.

Наменјена настави геометрије за ниже и вишке разреде. Има по инвентару у 33 броја 62 комада заведено.

Приновљено није ништа ове године. Довољно је за наставу.

8. Збирке за цртање и писање. Рукује, Милутин Марковић, учитељ.

Има у 45 бројева заведено у инвентару 493 комада.

Приновљено је у овој години:

Neue Zeichenvorlagen für den Schul-Unterricht von franz Heigl in Wien III, IV, V et VI Heft. populäre farbenlehre von Josef Eichler, модели од гипса (орнаменти) од 1--39; и једна мапа за лепо писање.

Све исплаћено из школарине.

б) Гимназиска књижница.

Школска књижница има данас 1087 дела са 2267 свезака. Ове године приновљена су 32 дела са 139 свезака и то:

а) набављено и школарине: Српски устанак из прва влада

вина Милоша Обреновића, од др. Б. Кунеберта, превод д-ра М. Веснића; Пера Сегединац, од Ј. Костића; Осман, од Ивана Гундулића, Законик Стефана Душана, цара српског, објаснио Ст. Новаковић 1898; Скупљени граматички и полемички списи, од Вука Каракића; Зборник за историју, језик и књижевност српског народа, I. одељење, I. књиге; Стари српски записи, Српске народне приповетке и загонетке, Српске народне пословице, Српске народне песме, збирке Вука Каракића: Српски Рјечник, скучио и на свијет издао Вук Ст. Каракић, 1898. г.; *Pädagogiche Psychologie*, од д-ра Фридриха Бартлеса; *Physiologie des Menschen* од Г. Буиге-а, Знаменити Срби XIX. века; *Anatomie et physiologie animales*; *Almanach Hachette*; *Histoire de la littérature fransçaise*, од Лансона.

б) поклони: Општа историја, од Л. Зрнића, II део Грци, поклонио писац; Статистика наставе у Краљев. Србији за 1898-99. школску годину, послало Министарство Просвете и Црквених Помоћа; Битка на Вел. Шиљеговицу, од С. Грујића, поклонио писац; Борба одреда на Јанковој Клисури, од С. Грујића, поклонио писац; Прилози за статистику Краљевине Србије, V. св. поклонило Министарство Просвете; Битка на Кревету, од С. Гругића.

Гимназија је примала ове часописе: Проsvетни Гласник, Српски Књижевни Гласник, *Zeitschrift für das Gymnasialwesen*, *Revue scientifique*, *Lectures scientifiques*, *Lectures pour Tous* и Српски музички лист. Сви су листови плаћени из школарине.

в) Књижница школских уџбеника.

РУКУЈЕ ПРОФЕСОР, СТЕВАН МАРИНКОВИЋ.

У овој гимназији постоји књижница ћачких уџбеника, који се дају у послуку спромашним ученицима. Књижница је имала у току ове школске године 256 примерака школских уџбеника, од којих су 85 примерака приновљени у овој години. (поклон од Учреве Државне Штампарице).

Књигама из књижнице служило је се:

У Ја разреду 7 ученика са 28 примерака

„ Iб	3	“	11	“
„ IIа	2	“	7	“
„ IIб	4	“	11	“
„ IIIа	1	“	3	“
„ IIIб	4	“	13	“
„ IV	5	“	11	“
„ V	5	“	20	“
„ VI	3	“	26	“

Свега 34 ученика са 130 примерака.

Мали је број књига, датих ученицима на послугу повезан у тврдим корицама. Известан број ће бити неупотребљив за идућу школску годину.

V. УЦБЕНИЦИ

Употребљени ове школске године.

Хришћанска наука. I. разред: „Свештена Историја Сарог Завета“, од Козирове; за II: „Кратка Свештена Историја Новог Завета“, од Козирове; за III: „Црквене Обредословље“, од арх. Фирмилијана; за IV: „Катихизис православне цркве“, од Јев.. А. Илића, за V: „Етика“, од П. Протића; за VI: „Историја Хришћанске и Српске Цркве“, од Пав. Швабића.

Српски језик. I. разред: „Српска граматика“, од Љ. Стојановића; „Српска читанка“, од Ср. Пашића и Шевића, II. раз.: „Српска граматика“, од Љ. Стојановића, „Српска читанка“, од М. Шевића; III. раз. „Српска граматика“ од Љ. Стојановића, „Српска Читанка од Стојана Новаковића; IV. раз.: „Синтакса“, од Јанка Лукића, „Српска Читанка“, од Стојана Новаковића; V. раз.: „Теорија књижевности“, од П. Ђорђевића, „Примери“ од Стојана Новаковића, „Граматика стар. слов. језика“ од Љ. Стојановића.; VI. раз.: „Теорија књижевности“ од П. Ђорђевића, „Примери“ од Стојана Новаковића, „Лекције из историје срп. књижевности“, од Ж. Симића.

Немачки језик. — I. раз.: „Немачка вежбанка“, од Вл. Малине; II раз.: „Немачка вежбанка“, од Вл. Малине; III. раз.: „Немачка вежбанка“, од Вл. Малине; IV. раз.: „Немачка вежбанка“ од Вл. Малине; V. раз. „Читанка“, од Вебера I. део; за VI. раз. „Читанка“, од Вебера II. део; и „Немачка граматика“, од Ст. Гредића за IV. V. и VI. разред.

Француски језик — V. раз.: „Граматика“, од П. Поповића, „Читанка“ од П. Поповића. и „*Histoire de Sindbad le Marin*“ par Galland са објашњењем и речником од Тјешимира Старчевића; VI. раз.: „*La deuxième année de grammaire*“ par Larive et Fleury; „*Histoire de Sindbad le Marin*“ par Galland; „*Zadig*“ par Voltaire; „*Les derniers Peaux-Rouges*“ par Jules Gros.

Латински језик. — III. раз.: „Латинска граматика“, од Јов Туромана и „Латинска читанка“ од М. Живковића; IV. раз.: „Латинска граматика“, од Јов. Туромана и „Латинска читанка“, од М. Живковића; V. раз.: „Латинска граматика“, од Јов. Туромана и „*Cornelius Nepos*“; VI. раз.: „Латинска граматина“, од Јов. Туромана, „*Commentari de bello Gallico*“, и Ovid: „*Metamorphoses*.“

Земљопис — I. раз.: „Географија“, од Р. Васовића; II. раз.: „Географија“ од Р. Васовића; III. раз.: „Географија“, од Р. Васовића; IV. раз.: „Географија“, од Р. Васовића; V. р.: „Земља“, у преводу Т. Радивојевића; VI. раз.: „Основи математичке географије“, превод К. Ковачевић.

Историја — II. раз.: „Општа Историја“, од Ст. Ловчевића; III. раз.: „Историја Срба“, од Љ. Ковачевића и Љ. Јовановића; IV. раз.: „Историја Срба“, од М. Вукићевића; V. раз.: „Историја општа I. и II. део“, од Ст. Ловчевића; VI.: разред „Општа историја“ од Ст. Ловчевића и Иловајског.

Јестаственица. — I. и II. раз.: „Зоологија“, од Љ. Миљковића и „Ботаника“ од Ж. Ђуришића; IV. раз.: „Хемија“, од С. Лозанића, и „Минералогија“, од Д. Антића и Н. Рачића; V. раз.: „Ботаника за више разреде“, од Ж. Ђуришића; VI. раз.: „Зоологија“, од Љ. Давидовића.

Физика. III. раз. „Физика“, од Мите Петровића.

Математика. — I. и II. раз.: „Аритметика“ и „Геометрија“ од Мочника; III. и IV.: „Математика“, од Хочовера; V. и VI. раз. „Алгебра“ и „Геометрија“, од Мочника.

VI. ПИСМЕНИ И ДОМАЋИ ЗАДАТЦИ

ДАВАНИ УЧЕНИЦИМА V. И VI. РАЗ. У ТОКУ ОВЕ ШКОЛ. ГОДИНЕ.

I. Српски језик.

НАСТАВНИК г. Радивоје Илић

V. РАЗРЕД.

1. На погребу друга Спасоја Митровића.
2. Рајић на тону.
3. У шуми
4. Женидба Краља Вукашина (мотиви у овој нар. песми).
5. Зимско вече на селу (идила).
6. Карактеристика свију личности у песми „Урош и Мрњавчевићи.“
7. Милош Обилић и Леонида. (паралела)

VI. РАЗРЕД.

1. Пред кулом кнеза Лазара (размишљања).
 2. Путопис.
 3. Узроци застоја у ћачкој дружини „Напредак“.
 4. У добру је лако добар бити;
на муци се познају јунаци! (као припов.)
 5. Тодор од Сталаћа.
 6. Сунчаница из Гундулићевог „Османа“.
-

2. Немачки језик.

НАСТАВНИК г. Милан Мужа.

V. РАЗРЕД.

1. **Gruhe: Italien (Land und Laute);** — опис по прочитаном комаду.

2. **Der Wolf und das Lamm (Fabel nach Lessing)**, по усменом казивању.

3. **Heine: Belsazar, — Inhaltsangabe.**

4. Смрт Хекторова, — превод са српског.

5. **Herder: Alexander in Africa**, — препричавање.

6. **Baron v. Münchhausen**, — препричавање.

7. **H. Weber: Die Götter des Himmels**, — превод с немачког.

8. **Zschokke: Die ewige Bürde**, — препричавање.

9. Болесничка постеља, — превод с немачког.

VI. РАЗРЕД.

1. **Hackländer: Jerusalem** (слободан опис у виду писма).

2. **Der Wolf und das Lamm (Lessing)**, — по усменом казивању.

3. Богови у Германа, — превод са српскога.

4. **R. König: — Der Kriegsvorwand** 1870; — препричавање.

5. **Krummacher: Ein Geizhals**; — препричавање.

6. **Masins: Boga**; — превод с немачког.

7. **Schiller: die Bürgschaft**, — **Inhaltsangabe**.

8. **Weber: Bei den Söhnen der Sonne**; — превод са српског.

3. Француски језик.

НАСТАВНИК г. СТЕВАН МАРИНКОВИЋ.

V. РАЗРЕД.

1., 2., 3., 4., 5. и 6. Диктандо пређених чланака: **la leçon, les bon conseils, la famille, le corps humain, le temps.**

7., 8. и 9. Препричавање пређених чланака: **Charlemagne, les parents и la patrie.**

10. Диктандо анегдоте **l' or.**

11. и 12. Мењање глагола све четири врсте у облику потврдном и упитном.

13. Диктандо **Mon portrait.**

14. **Le portrait de mamam** — превод на српски.

15. **Dieu (g. Bruno)** — превод на српски.

16. Мењање глагола у облику одречном и упитно одречном.

17. *Les jours et les nuits* (G. Bruno) — превод на српски.
18., 19. и 20. диктандо и превод на српски из „*Histoire de Sindbad le Marin.*“

VI. РАЗРЕД.

1. *La forêt* — превод на српски.
 2. *La neige* (*Les Premiers Chants par L. Tournier*) — диктандо.
 3. Из Андерсенових прича: *Le dernier membre de la famille . . . quand on l'avait mis en terre* — диктандо и превод на српски.
 4. *La sincérité* par G. Bruno — диктандо и превод на српски.
 5. *Emploi du passé indéfini. Exercice 138, (la deuxième année de grammaire par Larive et Fleury).*
 6. и 7. *Exercices sur les verbes irréguliers et sur les verbes réguliers* (145. и 147. вежбање горње књиге.).
 9. и 10. *L'emploi des modes — Aventure d' Attale.*
 11. *Les énigmes* (*Zadig par Voltair*) — превод на српски.
 12. *La cigale et la fourmi* — препричавање.
 13. Диктандо, анегдоте Ј' ор.
 14. *Le brigand* (*Zadig par Voltair*) — препричавање.
 15. *Emploi du futur et du conditionnel* (211. вежбање горње граматике) са преводом на српски.
 16. *C'est avec quelque sorte . . . ce qui n'est qu'une simple reconnaissance* (*la Fontain*) — превод на српски.
 17. *Le portrait de papa* — диктандо и по њему превод на српски без речника.
 18. *Mon portrait* — диктандо и по њиму превод на српски без речника.
 19. Препричавање — дужности ћака у школи.
- За домаћу лектиру узимали су: Читанке за малу децу, од Жила Масона; Морис или рад, од З. Карода; Историја Али Бабе, од Галана; Алдинова историја, од Галана; Пут око моје собе, од Ђевапџа де Местра; Збирке приповедака за младеж, Пет не-неља у балону и Пут око земље, од Ж. Верна; Историја Карла

ХII. и Доба Луја XIV., од Волтера; Навле и Виргинија, од Сен-Пјера; Врло Горд, од Луја Депреа; Италијанска војна, од А. Тјера; Сервантес; Дон Кихот, од Флориана; Атала и Рене, од Шатобријана; Ватерло, од Еркмана Шатријана; Тургенјев; Џрте из руског живота, од Касавија Мармија.

VII. ЕКСКУРЗИЈЕ и ИЗЛЕТИ.

Г. директор и г. т. наставници са ученицима свију разреда учинили су излет до села Макрешана 3 маја. Ту су провели цео дан у забави и игри.

Г. Милан Томић, професор јестаственице изводио је два пута ученике II. раз. у јестивничку екскурзију у околину Крушевца.

Г. Драгољуб Радосављевић, професор и стареница IIб. разреда, изводио је ученике свога разреда 23. априла у околину у забавном циљу.

Г. Коста Сретеновић, професор математике и стареница IV. раз. имао је ове екскурзије:

23. априла са ученицима IV. разреда и ученицима — певачима свих разреда до „Добре Воде“ у циљу хигијенско-забавном.

1. маја са ученицима IV. разреда до „Пањевца“ у циљу хигијенско-поучном.

8. маја са ученицима I.б. разреда на „Багдалу“. Ова је екскурзија била допуна предавањима из геометрије. Ученици су сами мерили растојања, ограничавали декаметар, хектометар и километар, квадратни декаметар (ар) и хектометар (ектар).

VIII. ЂАЧКЕ УСТАНОВЕ.

а) ЂАЧКА дружина **Напредак**.

Ова је дружина основана 1884. год. под горњим именом, које носи и данас. Смер јој је: умно усавршавање и материјалио потпомагање чланова.

У почетку ове школ. године дружина се управљала по ста-
рим правилима, по којима су били редовни чланови ученици IV.
V. и VI. разреда са улогом од 0,50 дин. на месец, а ученици III
и II звали су се помажући са 0,30 дин., по њима је сва управа
била у рукама њених чланова. Октобра 1902. год. професорски
је савет укинуо ранија и дао нова правила, по којима су редо-
вни чланови ученици VI. и V. раз. са улогом 0,50 дин., а пома-
жући IV. III. и II. раз. плаћају по 0,20 дин. на месец. Председ-
ника и књижничара бира професорски савет.

На друштвеним састанцима ове шк. године прочитани су
и оцењени ови радови:

I ПЕСМЕ :

1. Оригиналне:

Слутња, Последњи вапај, Косово, Жуд и Пустинјак.

2. Мртво дете, превод

II. ПРИРОДАВАЊЕ.

Човек са плавом брадом, превод.

б) Ђачка књижница.

Ђачка дружина „Напредак“ има 1160 књига. У току године
приновљене су: књиге Српске Књижевне Задруге, Српски Књи-
жевни Гласник, Слободијада и Нова Искра.

Друштвеним су се књижницом највише служили ученици
IV. и V., разреда, а најмање ученици VI. разреда.

Књига издавано у месецу:

Октобру	200	комада
Новембрю . . . , . . .	123	"
Децембрю , .	118	"
Јануару	86	"
Фебруару	80	"
Марту , .	68	"
Априлу . . . , . . .	28	"

Највише су читана дела: Љубе П. Ненадовића, Ђуре Јакшића, Петра Његоша, Гундулића, Змај-Јована Јовановића, књиге Књижевне Задруге, Српски Књижевни Гласник и Јазници.

Од страних писаца читани су највише: Волтер, Гете, Шиллер, Галанд и Фонтен.

IX. КЛАСИФИКАЦИЈА УЧЕНИКА.

I. разред 1. оделење.

а) ПРЕЛАЗЕ У СТАРИЛИ РАЗРЕД:

1. Александар Аћимовић	12. Драгомир Петровић
2. „ Игрошанац	13. Драгољуб Минић
3. Богомир Томић	14. Драгомир Рађић
4. Борисав Милосављевић	15. Драгослав Лазић
5. Бранко Димитријевић	16. Драгутин Стевановић
6. Велибор Јонић	17. Душан Илић
7. Витомир Вујанац	18. „ Лазаревић
8. Владислав Петровић	19. „ Раденковић
9. Данило Вуловић	20. Аранђел Талић
10. Димитр. Димитријевић, пон.	21. Илија Јовановић
11. Добросав Минић	22. Велибор Рајковић

б) Полажу РАЗРЕДНИ ИСПИТ:

23. Божидар Живковић, из немач. јез. и математике.	29. Драгутин Живковић, из немач. јез.
24. Божидар Стојиљковић, из немач. јез. и математике.	30. Ђорђе Ђединац, из математике.
25. Вељко Обрадовић, из немач. јез. и математике.	31. Живадин Јовановић, из немач. јез. и математике.
26. Димитрије Кузмановић, из математике.	32. Здравко Милићевић, из математике.
27. Драгомир Младеновић, из земљописа и математике.	33. Зоја Паскаљевић, из земљописа и математике.
28. Драгомир М. Симић, из земљописа и математике.	34. Душан Живковић, из свију предмета (по одлуци разред. већа).

в) Понављају РАЗРЕД:

35. Божидар Вучковић	39. Ђорђе Јанковић
36. Драгослав Стојадиновић	40. Живко Радосављевић
37. Драгутин Марјановић	41. Илија Обрадовић
38. Душан Трипковић	

г) Исписали се:

42 Владимира Пауновић	43. Драгољуб Стојадиновић

д) Напустили школу:

44. Данило Петровић, пон.	45. Драгомир А. Симић.

I. разред 2. одељење.

а) ПРЕЛАЗЕ У СТАРИЈИ РАЗРЕД:

1. Лазар Аврамовић, пон.	15. Миодраг Мишић
2. Љубиша Јуашевић	16. „ Врачевић
3. Љубомир Ристић	17. Михаило Лазовић
4. Милан Јевремовић	18. „ Павловић
5. „ Д. Џветковић, пон.	19. Никола Петровић
6. „ Тасић	20. „ Протић
7. Миличкоје Брашић	21. Отокар Ханауска
8. „ Матић	22. Павле Миленковић
9. „ Николић	23. Радивоје Кушић
10. Милисав Милисављевић	24. Станислав Милутиновић
11. Милић Петковић	25. Станоје Ђорговић
12. Миодраг Андрејевић	26. Станојло Станојловић
13. „ Јовановић	27. Тома Ђуница
14. „ Максимовић	28. Чедомир Илић

б) Полажу РАЗРЕДНИ испит:

29. Лазар Рашић, из немачког језика.	32. Новак Вуковић, из срп. језика
30. Милан Ђ. Џветковић, из немач. језива.	33. Чедомир Јовановић, из земљописа и математике
31. Миодраг Брадић, из математике	

в) ПОНАВЉАЈУ РАЗРЕД:

34. Јубинко Ипоповић	38. Момчило Михаиловић
35. Миодраг Ипоповић	39. Никола Џветковић
36. Миодраг Ђорђевић	40. Светислав Сретеновић
37. „ Стевановић	41. Чедомир Ђорђевић

г). ГУВЕ ПРАВО НА ДАЉЕ ШКОЛОВАЊЕ:

42. Радован Радовиновић, пон.	43. Радослав Николић, пон.

д). НАПУСТИЛИ ШКОЛУ:

44. Младен Чулић	46. Станоје Живадиновић
45. Радоје Перешић	

II. разред 1. одељење.

а). ПРЕЛАЗЕ У СТАРИЈИ РАЗРЕД:

1. Александар Матејић	9. Драгомир Грујић
2. Василије Поповић	10. „ Ђорђевић
3. „ Протић	11. „ Павловић
4. Владислав Јаћевић	12. Драгутин Рајковић
5. Властимир Капитаварац	13. „ Илић
6. Војислав Стевановић	14. Душан Јовановић
7. Вукадин Вукадиновић	15. Јован Ханауска
8. Димитрије Јовановић	

б). ПОЛАЖУ РАЗРЕДНИ ИСПИТ:

16. Александар Антић, из математике.	23. Владислав Петрић, из математике.
17. Александар Гавриловић, српск. јез. и математике.	24. Ђорђе Џветковић, из математике и географије.
18. Александар Милошевић, из математике.	25. Драгољуб Ђорђевић, из српског јез. и математике.
19. Александар Поповић, из математике.	26. Константин Ристић, из математике.
20. Богољуб Поповић, из математике.	27. Живојин Терзић, из математике.
21. Божидар Перовић, из срп. језика и математике.	28. Драгиша Петровић, из математике.
22. Бошко Глишић из матем.	

г). Понављају РАЗРЕД:

29. Војин Ђинић

30. Живојин Марковић

д) Отпуштен по чл. 42.

31. Божидар Радовановић

ђ). Исписао се:

32. Драгутин Вељковић

II разред 2. одељење.

а). Прелазе у СТАРИЈИ РАЗРЕД:

1. Милан Јакшић

9. Светислав Ивановић

2. „ Петровић

10. Светозар Миловановић

3. Милован Петковић

11. Славко Спасић

4. Милорад Поповић

12. Сретен Голубовић

5. Милутин Вељковић

13. Стојан Милосављевић

6. „ Живковић

14. Урош Дојчиновић

7. Петар Годнери

15. Лазар Тасић

8. Радисав Јовановић

16. Љубивоје Благојевић

б) Полажу РАЗРЕДНИ ИСПИТ:

17. Милан Крстић, из географије и математике.

23. Светомир Голубовић, из математике.

18. Миодраг Јовановић, из математике.

24. Стојан Лазић, из срп. јез. и географије.

19. Миодраг Миловановић, из географије а јестаственице.

25. Тодор Милетић, пон., из географије и математике.

20. Павле Павловић, из немачког јез. и географије.

26. Риста Јовановић, из географије.

21. Предраг Младеновић, из математике.

27. Ђубомир Џакић, из географије.

22. Радивоје Миловановић, из историје.

г) Понавља РАЗРЕД:

28. Милутин Вучковић

д) Исписали се:

29. Ненад Лазаревић 30. Петар Ђорђевић, пон.

д) Напустили школу:

31. Милош Тодоровић 32. Светислав Гајић

III. разред 1. оделење.

а) ПРЕЛАЗЕ У СТАРИЈИ РАЗРЕД:

1. Александар Стојадиновић	9. Драгобрат Тричковић
2. Божидар Обрадовић	10. Душан Јањић
3. Боривоје Гоцић	11. „ Поповић
4. Бранко Димитријевић	12. „ Стојадиновић
5. Веселин Радојковић	13. Лазар Дунда
6. Витомир Јанковић	14. Мирољуб Миљковић
7. Вучко Бекчић	15. Живојин Стојановић, пон.
8. Драгиша Миловановић	

б) Полажу РАЗРЕДНИ ИСПИТ:

16. Драгољуб Драгичевић, из немачког јез. и географије.	19. Драгољуб Лукић, из немачког јез.
17. Благоје Стевановић, из српског јез. и математике.	20. Драгутин Поповић, из математике.
18. Војислав Ђорић, из немачког јез. и метематике,	21. Душан Брачинац, из немачког јез. и математике .

в) ПОНДАВЉАЈУ РАЗРЕД:

22. Андрија Тодоровић	24. Јаков Чупић
23. Владислав Стевановић	

г). Исписали се:

25. Војислав Павловић

ђ). Напустили школу:

26. Војислав Вељовић	27. Антоније Станковић

е). Искључен:

28. Драгутин Јовановић

III. разред 2. одељење.

а) ПРЕЛАЗЕ У СТАРИЈИ РАЗРЕД:

1. Љубомир Атанацковић	8. Петар Миленковић
2. Миладин Јовановић	9. Радоје Николић
3. Милаи Милосављевић, пон.	10. Светолик Петковић
4. „ Протић	11. „ Стокић
5. Милош Поповић	12. Чедомир Марковић
6. „ Рашковић	13. „ Спасић
7. Милутин Торђевић	

б) Полажу РАЗРЕДНИ ИСПИТ:

14. Љубисав Никетић из срп.
јез. и математике.	17. Радивоје Маринковић, из
математике.
15. Миливоје Мутавчић, из
математике.	18. Милорад Милосављевић,
из географије.
16. Немања Будимовић, из
математике.	19. Светолик Протић, из не-
мачког јез.

в). ПОНАВЉАЈУ РАЗРЕД:

20. Љубомир Благојевић	24. Светомир Марковић
21. Михаило Здравковић	25. Христифор Милошевић
22. „ Миловановић	26. Бранибор Стојановић
23. Радоје Ускоковић	

г). Исписало се:

27. Рајко Ивковић

д). Напустио николу:

28. Миливоје Поповић

ђ). ИСКЉУЧЕН:

29. Петар Тодоровић

IV. разред.

a) СВРШИЛИ РАЗРЕД ПО ГОДИШЊИМ ОЦЕНАМА:

1. Божидар Весић	14. Јован Павловић
2. „ Михаиловић	15. Јован Поповић
3. „ Стојадиновић	16. Коекантин Настасијевић
4. Боривоје Поповић	17. Ђубивоје Рекалић
5. Бранимир Лазић	18. Милорад Божовић
6. Бранислав Јаношевић	19. Милутин Петровић
7. Војислав Урошевић	20. Михаило Димитријевић
8. „ Феликс	21. Радојица Барадић, пон.
9. Драгомир Миловановић	22. Сава Аћимовић
10. Душан Крстић	23. Стојан Стојановић
11. Ђорђе Ђурић	24. Урош Станојевић
12. Живојин Васиљевић	25. Стеван Стевановић, пон.
13. „ Лукић	26. Светолик Алексић, пон.

b). Полажу РАЗРЕДНИ испит:

27. Владислав Протић, из земљописа и хемије.	32. Милорад Боторић из лат. јез. и земљописа.
28. Властимир Дробњак, из хемије. <i>и земљописа</i>	33. Митар Чолић, из латин. језика.
29. Драгомир Гагић, из латин. језика.	34. Никола Џеротић, из лат. језика.
30. Душан Топић, из латин. јез. и хемије.	36. Стојан Милошевић, из лат. јез. и земљописа.
31. Ђорђе Живковић, из лат. јез. и немач. језика.	37. Стојан Џакић, из земљописа.

V. разред.

a). ПРЕЛАЗЕ У СТАРИЈИ РАЗРЕД:

1. Добросав Ратајац	4. Драгомир Мартић
2. Драгиша Здравковић	5. Ђубомир Ђебельевић
3. Драгољуб Миловановић	6. Милан Ђорђевић

7. Милован Нешин
 8. Милош Сретеновић
 9. Ружица Петровићева
 10. Светолик Станковић
 11. Ђорђе Иванковић
 12. Коста Барјактаровић
 13. Миливоје Јешевић
 14. Божидар Џутниковић

б) Полажу РАЗРЕДНИ испит:

15. Владислав Марковић, из латинск. јез. и математике.
 16. Војислав Митровић из, математике.
 17. Илија Голубовић, из француског јез.
 18 Илија Ђокић, из латин. језика.
 19. Љубомир Стаменковић, из земљописа и математике.
 20. Михаило Недељковић, из математике.
 21. Стеван Стевановић, из франц. јез. и математике.
 22. Милан Пешић, из франц. језика.
 23. Константин Панајотовић , из франц. јез. и математике.
 24. Милан Трифунац, из латин. јез. и земљописа.
 25. Душан Пејовић, из математике.

в) Понајављу РАЗРЕД:

26. Драгољуб Мартић
 27. Светолик Станисављевић
 28. Сретен Јосић

г). Исписали се:

29. Анђел Павловић
 30. Божидар Павловић
 31. Михаило Лукић
 32. Петар Иванковић
 33. Сретен Ристић

д). Напустили школу:

34. Борисав Матић
 35 Михаило Чолић

е) Умрли :

36. Спасоје Митровић
 37. Борисав Спасић

VI. разред.

а) ПРЕЛАЗЕ У СТАРИЈИ РАЗРЕД:

1. Александар Весић	10. Михаило Јивковић
2. Велимир Јанковић	11. Светислав Јањевић
3. Даринка Милосављевићева	12. „ Симић
4. Добрила Поповићева	13. Стеван Стојановић
5. Драгомир Михаиловић	14. Милан Павловић
6. Љубиша Тодоровић	15. Добрило Петровић
7. Милан Стојиловић	16. Здравко Васковић
8. Миливоје Стојковић	17. Урош Марковић
9. Милица Марковићева	

б) Полажу РАЗРЕДНИ испит:

18. Александар Димитријевић
из математике.	23. Милан Чолић, из географије и математике.
19. Велимир Поповић, из
франц. језика.	24. Данило Алексић, из фран-
цуског јез.
20. Властимир Будимовић, из
француског језика.	25. Добривоје Радојичић, из
франц. језика.
21. Александар Петровић из
математике.	26. Радомир Алексић, из ма-
тематике.
22. Велимир Јовановић, из
математике.	27. Тихомир Мирковић, из
франц. јез. и математике

г) ПОНАВЉА РАЗРЕД:

28. Лука Тирић

е). ИСКЉУЧЕНИ из ПИКОЛЕ:

29. Радован Петровић	31. Драгослав Красић
30. Стојадин Стевовић	32. Настасијевић

Х. ИСПИТИ.

а) НИКИ ТЕЧАЈНИ ИСПИТ (IV. РАЗ.)

У одбору за ники течајни испит председавао је г. директор, Ђорђе Хаџи-Нинић, а чланови су били: г. Коста Сретеновић, професор, наставник математике, г. Аврам Поповић, суплент, наставник српског језика и г. Милан Мужа, учитељ, наставник немачког језика.

Испити су држани: 31. маја писмени из српског језика, 2. јуна усмени из срп. језика, 5. јуна усмени из немачког јез. и 7. јуна из математике.

Писмени задатак из српског језика био је: „Излет у Макрештане.“

За испит су се пријавили 26 ученика, сви су положили и то са овим успехом:

1. Вожидар Весић,	положио је добро
2. „ Михајловић „ „	одлично
3. „ Стојадиновић „ „	врло добро
4. Боривоје Поповић „ „ „ „	
5. Бранимир Лазић „ „ „ „	
6. Бранислав Јаношевић „ „ „ „	
7. Војислав Урошевић „ „ „ „	
8. „ Феликс „ „ „ „	
9. Драгомир Миловановић „ „	добро
10. Душан Крстић „ „	врло добро
11. Ђорђе Ђурић „ „	одлично
12. Живојин Васиљевић „ „	добро
13. „ Љукић „ „	врло добро
14. Јован Павловић „ „	добр о
15. „ Поповић „ „	
16. Костан. Настасијевић „ „	
17. Јубивоје Рекалић „ „	
18. Милорад Божовић „ „	врло добро

19. Милутин Божовић,	положио је добро
20. Михаило Димитријевић	„ „ „
21. Радоица Баралић	„ „ „
22. Сава Аћимовић	„ „ врло добро
23. Стојан Стојановић	„ „ одлично
24. Урош Станојевић	„ „ врло добро
25. Стеван Стевановић	„ „ добро
26. Светолик Алексић	„ „ врло добро

б) Приватни испити:

За приватни испит јавили су се ови ученаци:

1. Данило Петровић, за испит из I. разреда. Због болести није полагао.
 2. Властимир Фелике, за испит из II. разреда. Положио је врло добро.
 3. Лазар Митић, за испит из V. раз. Положио добро.
 4. Милутин К. Ристић, за испит из VI раз. Није положио.
 - в) Разредних испита није било крајем ове школ. године.
-

XI. ОДЛИКОВАЊА.

VI. Разред.

1. Александар Весић	за одличан успех у наукама.
2. Дарinka Милосављевићева	„ врло добар „ „ „
3. Драгомир Михаиловић	„ „ „ „ „ „
4. Милан Павловић	„ „ „ „ „ „
5. Здравко Вакковић	„ „ „ „ „ „
6. Милица Марковићева	„ одличан „ из певанња
7. Михаило Јивковић	„ „ „ „ „ „

V. Разред.

1. Милан Ђорђевић	за одличан успех у наукама

2. Добрислав Ратајац	за одличан успех у наукама
3. Јубиша Дебељевић	" " " из певања
4. Драгиша Здравковић	" " " "
5. Ружица Петровићева	" " " "

IV РАЗРЕД

1. Стојан Стојановић ^{*)}	за одличан успех у наукама
2. Божидар Михаиловић	" " " "
3. Ђорђе Ђурић	" " " "
4. Душан Крстић	" врло добар " у "
5. Бранисав Јаношевић	" " " " "
6. Војислав Фелике	" " " " "
7. Милорад Божковић	" " " " "
8. Урош Станојевић	" " " " "
9. Божидар Стојадиновић	" одличан „ из цртанања
10. Живојин Љукић	" " " " "
14. Живојин Васиљевић	" " " " "
12. Божидар Весић	" " " " певања

III Разред 1. оделенje.

1. Вучко Бекчић	за одличан успех у наукама
2. Драгиша Милованоић	" врло добар " " "
3. Миросав Мильковић	" " " " "
4. Александар Стојадиновић	за одличан успех из певања
5. Драгобрат Тричковић	" " " " "
6. Живојин Стојановић	" " " " "

III Разред 2. оделенje.

1. Милош Рашковић	за одличан успех у наукама
2. Светолик Петковић	" " " " "

^{*)} Крупнија слова означавају, да ти ученици имају све одличне оцене из свију научни предмета и вештина.

3. Ђубомир Атанацковић	„	врло добар успех у наукама
4. Петар Миленковић	„	врло добар „ „ „
5 Чедомир Спасић	“	“ “ “ „ „
6. Чедомир Марковић	„	одличан „ из цртања

II разред 1. одељење.

1. Драгомир Грујић	за	одличан	успех	у	наукама
2. Душан Јовановић	„	“	“	“	„
3. Драгомир Рајковић	„	врло добар	„	„	„
4. Алаксандар Матејић	„	“	“	“	„
5. Василије Поповић	„	“	“	“	„
6. Владислав Јаћевић	„	“	“	“	„
7. Драгомир Павловић	„	“	“	“	„

II. Разред 2. одељење.

1. Милован Петковић,	за	одличан	успех	у	наукама
2. Милутин Вељковић	„	“	“	“	..
3. Славко Спасић	„	“	“	“	„
4. Стојан Милосављевић	„	“	“	“	„
5. Урош Дојчиновић	„	“	“	“	„
6. Радосав Јовановић	„	врло добар	„	„	„
7. Светозар Миловановић	„	“	“	“	„
8. Ђубивоје Благојевић	„	“	“	“	„

I. Разред 1. одељење.

1. Велибор Јонић	за	одличан	успех	у	наукама
2. Драгутин Стевановић	„	“	“	“	„
3. Бранко Димитријевић	„	“	“	“	„
4. Аранђел Ђалић	„	врло добар	„	„	„
5. Борисав Милосављевић	„	“	“	“	..
6. Владислав Петровић	„	“	“	“	„
7. Данило Вуловић	„	“	“	“	„

8. Драгољуб Минић	за врло добар успех у наукама
9. Илија Јовановић	" " " " " "
10. Драгомир Лазић	" одличан из певања

I. Разред 2 оделење.

1. Михаило Лазовић	за одличан успех у наукама
2. Миодраг Врачевић	" " " " "
3. " Јовановић	" " " " "
4. Милан Тасић	" врло добар "
6. Милић Петковић	" " " " "
6. Чедомир Илић	" " " " "

Сви награђени ученици имају примерно владање.

XII СТАТИСТИКА УЧЕНИКА.

Бројно стање и успех	У РАЗРЕДУ									Свега
	Ia	Iб	IIa	IIб	IIIa	IIIб	IV	V	VI	
I. Број ученика.										
Уписаных у почетку школске године	44	46	30	32	27	28	33	29	18	287
Досељених у току школе	1	—	2	—	1	1	4	8	14	31
Свега уписано	45	46	32	32	28	29	37	37	32	318
Од уписаных било:										
Новака	43	42	29	30	27	27	34	36	32	300
Поноваца	2	4	3	2	1	2	3	1	—	18
Оставили школу:										
Исписали се	2	—	1	4	1	1	—	5	—	14
Напустили школу	2	3	—	—	2	1	—	2	—	10
Одпуштени због лошег владања	—	—	—	—	—	1	—	—	4	5
Одпуштени због неуспеха	—	—	1	—	1	—	—	—	—	2
Умрли	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Свега оставило школу	4	3	2	4	4	3	—	9	4	33
Број ученика на крају школске године	41	43	30	28	24	26	37	28	28	285
II. Класификација										
Одличних ученика	3	3	2	5	1	2	3	2	1	22
Врло добрих	9	6	5	4	4	6	8	3	8	53
Добрих	10	19	8	7	10	5	15	9	8	91
Полажу разредни испит .	12	5	13	11	6	6	11	11	10	85
Понављају разред	7	8	2	1	3	7	—	3	1	32
Изгубили право на даље школовање	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Свега:	41	43	30	28	24	26	37	28	28	285

Бројно стање и успех	УРАЗРЕДУ										Свера
	Ia	Iб	IIa	IIб	IIIa	IIIб	IV	V	VI		
Одликованы за успех у наукама	9	6	7	8	3	5	8	2	5	53	
Награђени за успех у вештини	1	—	—	—	3	1	4	3	2	14	
прелазе у старији разред	22	28	15	16	15	13	26	14	17	166	
% прелазе (од св. уписан.)	48, ₈	60, ₈	46, ₈	50, ₈	53, ₅	44, ₈	70, ₃	37, ₈	58, ₁	52, ₁	
% полажу раз. испите	26, ₆	10, ₉	40, ₇	34, ₄	21, ₄	21, ₄	29, ₇	29, ₇	31, ₂	26, ₇	
% остали	24, ₆	29, ₃	12, ₅	14, ₈	25, ₁	33, ₈	—	32, ₅	10, ₇	21, ₂	
Полагали нижи теч. испит	—	—	—	—	—	—	26	—	—	26	
Било благодејанаца . . .	2	4	—	2	1	2	—	2	2	15	
Издато на благодејање дин.	132	44	—	127	47	39	—	142	196	727	
III. Рођених.											
У Крушевцу	18	21	17	16	9	12	16	11	7	128	
„ круш. окр, (без Круш.)	13	16	11	12	9	14	11	6	6	98	
„ Србији, изван круш. окр.	13	7	4	4	7	1	10	18	19	83	
„ Босни и Херцеговини	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
„ Старој Србији и Мак.	1	1	—	—	2	—	—	—	—	4	
„ Црној Гори	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	3
„ Аустро-Угарској . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
„ Другим државама . . .	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
	45	46	32	32	28	29	37	37	32	318	
VI. По вери.											
Православних	45	46	32	31	28	29	36	37	32	316	
Католика	—	—	—	1	—	—	1	—	—	2	
Свега:	45	46	32	32	28	29	37	37	32	318	

Брјностање и успех	УРАЗРЕДУ									Свега
	Ia	Iб	IIa	IIб	IIIa	IIIб	IV	V	VI	
По узрасту.										
Од 11 година	9	6	1	1	—	—	—	—	—	17
„ 12 „ ,	19	28	5	6	1	—	—	—	—	59
„ 13 „	13	7	1	10	1	2	—	—	—	34
„ 14 „	2	4	20	12	9	9	5	—	—	61
„ 15 „	2	1	5	3	10	12	14	3	—	50
„ 16 „	—	—	—	—	6	4	9	14	2	35
„ 17 „	—	—	—	—	1	2	7	12	11	33
„ 18 „	—	—	—	—	—	—	2	7	10	19
„ 19 „	—	—	—	—	—	—	—	1	7	8
„ 20 „	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2
Свега:	45	46	32	32	28	29	37	37	32	318
VI. Од родитеља										
Свештеника	3	3	4	2	2	1	5	5	3	28
Државних чиновника . .	6	4	1	6	6	6	6	11	5	51
Општин. и приват. чинов.	3	—	1	1	1	2	2	2	—	12
Наставника	5	3	4	—	1	—	3	1	4	21
Адвоката, лекара, апотек.	—	1	—	—	—	—	1	—	2	4
Трговаца	15	17	12	13	11	12	18	10	11	119
Занатлија	6	10	5	3	2	2	—	7	5	40
Земљорадника	6	6	4	3	3	4	1	1	2	30
Служитеља	—	2	1	2	2	2	1	—	—	10
Надничара	1	—	—	2	—	—	—	—	—	3
Свега:	45	46	32	32	28	29	37	37	32	318

XIII. ИЗВЕШТАЈ ШКОЛСКОГ ЛЕКАРА.

за 1902—1903 годину.

Дужност школског лекара почeo сам отправљати тек од месеца новембра 1902. год., те тако нисам лично извршио први преглед ћака у почетку школске године.

Сравњујући први и последњи преглед види се, да су ћаци већином добили у тежини и висини, док су у обиму махом остали на старој мери или чак и изгубили.

ПРЕГЛЕД.

телесних и конституционалних особина ћака за 1902 -1903. год.

Разред	Конститу-ција			Висина у сант.						обим груди у сант.			Свега		
	добра	средња	лоша	Свега	130-140	140-150	150-160	160-170	170-180	180-190	Свега	60-70	70-80	80-90	
I	12	78	1	91	52	35	4	—	—	—	91	90	1	—	91
II	15	44	4	63	20	33	8	1	1	—	63	45	18	—	63
III	30	23	5	58	4	9	22	20	3	—	58	25	30	3	58
IV	18	19	2	39	2	3	16	12	6	—	39	15	22	2	39
V	12	14	4	30	—	—	4	15	11	—	30	4	18	8	30
VI	18	8	—	26	—	—	2	9	13	2	26	—	15	11	26
св.	105	186	16	307	78	80	56	57	34	2	307	179	104	24	307

Месечни прегледи су вршени по правилнику, том приликом су давани савети из профилаксе, као и за лакше случајеве оболења лекарски савети.

Приликом последњег прегледи на крају године запазио сам следеће аномалије код ћака:

Разрокост 1, **Maculae corneae** 1, без једног ока 1, цурење ушију 5, жљезде око врага (*Lymphherma*) 5, пооварених зуба 53, у мањем ступњу сколиотични 10, кифо-сколиозу 1 и сакатих 5 случаја.

У току године боловало је свега ћака 63 дана 172.

Болести су биле следеће:

од болести	из разреда						Свега	дана	ПРЕМЕДБА
	I	II	III	IV	V	VI			
<i>Arythm. cordis</i>			1				1	2	
<i>Influenza (Bronchit)</i>	2	1	4	11	3		21	79	
<i>Intermittens</i>			2		1		3	6	
<i>Karies dental</i>	1	1		1			3	—	
<i>Bronchit. chron</i>					1		1	—	
<i>Conjunct. chron.</i>					1		1	—	
<i>Eczema</i>		1	1		1		3	6	
<i>Gastrit. acuta</i>					4		4	4	
<i>Contnsio</i>				1			1	—	
<i>Furunculos</i>					1		1	—	
<i>Laryngit. tbc.</i>					1		1	—	
<i>Laryngit acuta</i>						1	1	3	
<i>tbc. pulmon</i>						1	1	—	
<i>Pharingitis</i>	1				1		2	3	
<i>Morbilli</i>	1						1	10	
<i>Neuralgia</i>					3		2	6	
<i>Otitis med.</i>	2		3				5	10	
<i>Scabiès</i>	1		1				2	4	
<i>Stomatitis</i>	1	1					2	2	
<i>Scarlatina</i>		1				1		30	
<i>Vitium cordis</i>					1		1	6	
<i>Vuln contus</i>				2			2	1	
<i>Vuln scissum.</i>	1	1					2	—	
Свега:	3	10	5	13	15	17	63	172	

Сви су готово лечени од школског лекара.

И ако су у вароши биле доста јаке заразе: *Morbilli* и *Scarlatinae*, од ћака су се поболела свега двојица: *Morbilli* 1 и *Scarlatinae* 1 и оба су оздравили.

Од оболелих умрла су двојица из V разреда од *Laryngit tbc.* и *tbc. pulm.*

Гимназиска зграда је добра, но за овогодишњи број ћака мала, ученице су биле готово препуне, а нарочито оба одељења II и III разреда.

Од оправака, које би требало учинити пре почетка идуће школске године, била би оправка прозора, који се не затварају добро, а на првом месту затрпавање старих нужника, који су у непосредију близини зграде и препуни су, а подизање нових даље од зграде, пошто сада има могућности, јер је двориште гимназиско проширено.

У неопходне потребе гимназиске спада набавка нових скамлија, пошто су досадање врло неподесне и по развитак деце веома штетне.

ШКОЛСКИ ЛЕКАР
Dr. Нег. М. Велизарић.

XIV. НАРЕДБЕ ЗА НОВУ ШКОЛСКУ ГОДИНУ.

1.

Ученици, који желе полагати пријамни испит заступање у гимназију, ваља да се пријаве директору 11. августа пре подне. Уз пријаву сваки ученик мора поднети:

а) школско сведочанство о томе, да је као редован или приватан ученик с добрым успехом свршио четврти разред основне школе, и да је био доброг владања;

б) крштеницу или, о доказаној немогућности да се она набави, законски потврђено уверење о томе, да године у које се уписују навршава 10 до 13 год.

2

За разредни испит примаће се пријаве 11. августа после подне. Уз пријаву сваки је ученик дужан положити таксус од 3 динара у таксеним маркама.

Тога дана пријавиће се за испит писменом молбом и они ученици, који су приватно учили, а којима је одобрено да га могу полагати у августу. Уз пријаву ће положити 20 динара у таксеним маркама и по 5 динара у готову од свакога предмета.

Од такса за разредне и приватне испите ослобођавају се они ученици, који уверенjem докажу да њихови родитељи не плаћају више од 5. дин. непосредне порезе (по закону о школама).

Распоред за ове испите објавиће се ученицима на дан пријаве.

3.

Уписивање ученика за све разреде вршиће се 12. 13. и 14. августа.

Уписивање ученика вршиће се личном пријавом. Само у случајевима доказаног боловања или неотклоњивих сметња, пријава може бити писмена.

На овај упис имају доћи и ученици, који положе пријемни испит.

При упису сваки ученик подноси:

а.) пријавну листу, коју ће пре уписа добити у школи и сам попунити, и коју ће потписати учеников родитељ или старатељ;

б.) Сведочанство од прошле године или с пријемног испита;

в.) Школарину у готову.

Школарина је за сваки разред нижега течаја по 20 дин. а за сваки разред вишега течаја по 40 дин. за ученике чији родитељи или имања плаћају више од 100 дин. непосредне порезе. Ученици, чији родитељи плаћају од 30 до 100 дин. непосредне порезе, плаћају половину школарине.

Родитељи, који имају више од двоје деце у средњим школама (у ове се рачунају и Више Женске Школе), плаћају половину школарине ако им је непосредна пореза већа од 100 дин. а ако је мања плаћају четвртину.

Школарину за први разред плаћају само они ученици, који положе пријемни испит.

Школарине се ослобођавају сиромашни ученици вр. добrog учења и примерног владања. За сиромашне ученике сматрају се они, чији родитељи или имања плаћају годишње 30 дин. непосредне порезе.

Сиромашни ученици, који нису врло доброг учења и примерног владања, плаћају половину школарине.

За врло доброг ученика сматра се онај, чији резултат годишњих оцена из научних предмета (или оцена с пријемног испита) износи оцену врло добро (4) без и једне слабе оцене из научних предмета или вештина.

4.

Сви уписани ученици доћи ће у школу 20. августа у 8. часова пре подне, када ће са наставницима ићи у цркву на Призивање Св. Духа.

Спасоје Митровић, ћак V. разреда гимн. умро је 6. фебр. 1903. год. у Ђунису код своје матере када беше отишао на боловање. Његови другови ћаци V. и VI. разр. гим. са једним ~~наставником~~^{им} ишли су у Ђунис и присуствовали погребу.

Покојни је Спасоје био добар ћак и примеран друг.
Бог да му душу прости!

Борислав Спасић, ученик V. р. гим. умро је 8. маја 1903. год. Наша је гимназија изгубила свог одличног ученика, који ~~и~~ својим даром, трудом и знањем обећаваше, да буде ваљан раденик.

Основну школу и два разреда гимназије свршио је у Крушевцу са одличним успехом. По свршеном II. разреду отиде у Крагујевац у војно-технички завод, где је такође био одлична и учења и владања. Али ту поред знања, које Борислав тешчијаше у изобиљу, требале и телесна снага.

После двогодишњег рада, Борислав се по савету лекарског мораде вратити у Крушевач, да се опорави од болести. У Крушевцу заборављајући прави смер свог до-ласка предаде се спремању око испита за IV. разред. Учећи тако дан и ноћ, савлада све тешкоће и положи испит с одличним успехом. Свршивши IV. разр. такође одлично, упише се у V. Али ту пред сам крај школске године, опака бољка баџи га у постельју, из које се, на жалост, и не диже.

Покојни Борисав био је ваљан друг и одличан ученик.
Нека му је лака земља и вечан покој!